

ELMŐLŐKÉRT
 Helyesírás:
 Egy évfolyam 24 koronára.
 Egy évfolyam 24 koronára.
 Helyesírás:
 Egy évfolyam 24 koronára.
 Egy évfolyam 24 koronára.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI LAPILAP.

SZERKESZŐSÉG:
 Aradi és eszaki egyetemi
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 57.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Rt. részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut. 22-az.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Csütörtök, április 27.

Visszavonultak az olaszok a Sugana szakaszon.

Budapest, április 26. (Hivatalos) A főhadiszállás jelenti:

Orosz- és délkeleti hadszíntér:

Nincs különösebb esemény.

Olasz hadszíntér:

A doberdói fensik délnyugati szején ismét heves harcok fejlődtek. Selztől keletre az ellenségnek nagyobb arcvonal szélességben sikerült állásainkba behatolnia, de amikor támadásait folytatni akarta, csapataink ellentámadásba fogtak és az ellenséget régebbi árkaiba üzték vissza, majd elkecseregett kézi túsával ezekből is kikergették. **Eszertint itt is eredeti állásaink birtokában vagyunk.** 130 olaszt elfogtunk. A tüzérségi tevékenység a tengermelléki arcvonal számos pontján igen élénk volt. A Col di Lana-n nehéz mossa-
 raink a tüzelést folytatják. Az ellenséges tüzérség tevékenysége itt csökkent. A Sugana szakaszon az olaszok Votto és Roncegno közti összes állásait kiürítették, amelyekben sok hadianyagot találtunk és az ellenség Roncegno-ba vonult vissza. **Hófer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)**

Elfoglalt

francia hadállások.

Berlin, április 26. (Hivatalos) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A labassei esatornától délre erősebb angol osztagoknak általunk megszállott robbantási tölcéserek ellen intézett támadását heves közelharó után visszavertük. Az akneharc mindkét részről élénken folyik tovább. Givenchy-Voilettől nyugatra megszállt két egyidejűleg felrobbantott német és angol aknatárna tölcésérét. Néhány embert elfogtunk és egy géptegyvert zsákmányoltunk. Vailly és Craonne közti járőreinknek sikerült vállalkozásuk voltak. A Villeau-Boistól nyugatra levő erdő ellen várt francia támadást visszavertük, hatvan franciát és egy géptegyvert zsákmányoltunk. A Vauquois magaslaton, Avocourtól északkeletre és a Mort Hommetől keletre, kézi gránátharcok folytak. A franciáknak

azt a szándékát, hogy a Mort-Homme és a Caurette erdőcsoke közti állásainkat megtámadják, támaszték és a támadásra kész csapatokra irányított tüzeléssel megghusítottuk. A Maastól keletre mindkét fél tüzérségének tevékenysége igen élénk volt. Ceillestől északkeletre (Vogezekben) egy gondosan előkészített támadásunkkal az ötvennégyvenkettő számú magaslaton és előtte levő első és második francia vonal birtokába jutottunk. **Kisebbszámú csapatok egész a harmadik árokba nyomultak és ott számos fedelüket felrobbantottak.** Nyolcvannégy sebesületlen embert elfogtunk és két géptegyvert és egy aknavetőt zsákmányoltunk. Más repülő vállalkozásokról nem szólva, egyik repülőrajunk Clermontól keletre igen sok bombát dobott Brocourt francia repülőgéptelepre és az erősen megszállt Jubecourt helysége. Két ellenséges repülőgépet Elaury felett, Douaumontól délre és keletre legi harcban lelőttünk.

A német hadsereghez tartozó lég-
 hajók éjjel megtámadták angoloknak a londoni, colchesteri (Blackwater) és ramsgatei erődítési és kikötői építményeit, valamint Etaple francia kikötőt és az ottani nagy angol kiképző táborokat.

Keleti hadszíntér:

Az arcvonalon nem volt jelentősebb esemény. Egy német repülőgépraj bőségesen dobott bombákat dumaburgi repülőterekre.

Balkán hadszíntér:

Semmi újság. **Legteljesebb hadvezetőség.** (Miniszterelnökség sajtóosztálya)

Elsülyesztett angol tengeralattjáró.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti éjszaka: Április 25-én az Eszaki-tenger déli részén egyik tengeri haderőnk elsülyesztette az „E” angol tengeralattjárót. A legénység közül ketőt megmentettünk és elfogtunk. Ugyanazon a vidéken egyik tengeralattjárónk megtalált egy torpedólovással egy, az Arethusa csoporthoz tartozó angol páncélos cirkálót.

(Az Arethusa védett páncélos cirkáló 3560 tonnás, 1912-ben épült, több ágyúval van felszerelve. Legénysége 780 fős.)

Polgárháboru helyett világháboru.

Arad, április 26.

Kensington püspöke ennek a háborúnak a legszenzációsabb riportját mondotta el. Könyvtárakra menő irodalma van annak a kérdésnek, hogy ki az okozója ennek a rémséges világegésnek, kinek a bűnös keze vonta fel azt a zsilipet, amelyen át a vér tengere elárasztja a kulturált világot? Az egész világ közvéleménye megegyezik abban, hogy Anglia a hóhéra. Az entente is tudja, noha nem ismeri el. De amit Kensington püspöke az elmúlt nagypénteken mondott, feleslegessé tesz minden további vitát. Mindaz a sok nyomtatott betű, amely azt a kérdést tárgyalja, hogy miért kell rombadólnie mindannak, amit Európa évszázadokon át épített, a sutba és a tűzbe való, mert a diplomáciának a szivárvány valamennyi színében játszó könyvei, a tudósok hosszú értekezései meg sem közelítik azt a szenzációs őszinteséget és meztelenül, brutális beismerését, leplezését. A püspök a keresztény egyház gyásznapján a szószékre lépve, a gyász külső jele képen nem teljes egyházi díszben, de a teljes igazsággal szívében szólott a német gyűlöletől libegő híveihez:

— Ti botorok és balgák, ti félrevezetett ostobák, akik Krisztus halálának napján itt az Ur házában alá-
 zatosan hajtatok a porba fejeket, menjetek és hirdessétek, hogy ebből a gyászból sohasem lesz addig feltámadás, míg a népek az igazságot meg nem tudják. Menjetek és hirdessétek, hogy a világ milliói nem azért véreznek, mert Németország bele akart ülni a londoni City boltjaiba, amint ezt nektek Churchill lord hazudta, hogy Grey urnak nem azért kellett Janus arccal az 1914-ik esztendő ama nevezetes augusztus 4-ikén a német nagykövetnek azt hazudnia, hogy Anglia a békét óhajtja, míg ugyanakkor már megígérte a francia és orosz nagyköveteknek, hogy Anglia beleavatkozik a háborúba, mintha Grey urnak csakugyan a kis államok érdeke nyomta volna gonosz szívet. Itt a Krisztus sirja előtt, az igazságért keresztthalált szenvedett Megváltó sirja előtt jelentem ki, hogy mindaz hazugság, amit eddig nektek ennek a háborúnak okáról mondtak.

— **Tudjátok meg, hogy Anglia 1914. augusztus havában olyan polgárháború**

küszöben állott, amely veszedelmesebb lett volna, mint a mostani háboru. Csak a világháboru csodája mentette meg Angliát ettől a veszedelemtől. Különböző társadalmi rétegek egymás elleni gyűlölete olyan magas fokra hágott, hogy a nemzeti életet torradalom fenyegette és átszenteskedve mégis azt mondják, hogy mi akkor a békét óhajtottuk. Hihet-e a világ becsületünkben, ha ilyesmit állítunk.

Ezt mondotta Kensington püspöke. Beostelen, hazugnak bélyegezte az Úr házában az angol kormányt, sőt az angol királyra is rásütötte a namsítás bélyegét, mert az is azt táviratolta az orosz cárnak, hogy ő a békét óhajtotta.

A maga rettenetes belső bajainak levezetésére, a túlfutott gépezet felrobbantásának meggátolására szolgáló biztonsági szellentyű volt az angol urak kezében az a véres kard, amelylyel a kulturát lekaszabolják ma az európai harctereken.

Anglia borzalmas polgárháboru előtt állott és a hatalmas angol tőkés, akik féltették a szervezett munkásoktól a maguk bőrét, szívesen egyeztek bele abba, hogy inkább a más vére ömöljön az övék helyett. Ez nem új dolog. Ez régi recept. A római császárság nem is egyszer próbálta ki. Éhség-forradalmak alkalmával cirkuszt rendeznek. Az éhes nép elfelejtette az éhséget annak láttán, hogy az oroszlanok a keresztényeket széttépik. Angliának az egész háboru nem egyéb, mint egy cirkusz, amelynek előadásait ő rendezzi és ő szedi a belépti-díjakat.

Most is polgárháboru tépi a testét és Amerikát ugratja be a háboruba, miután Hollandiával nem sikerült a blöff. Írország lázad, az angol hadsereget a védkötelezettség alapján még két év múltán sem lehet a szárazföldre küldeni, Angliának otthon van szüksége a katonáira, tehát verzen Amerika is.

Kensington püspöke leleplezte az angol kormány világhistóriai csalását. Hogy ezt megtehette most, annak a bizonyítéka, hogy Angliában oly fokon van a kijózanodási folyamat, amelyen a titkos ülések sem változtatnak. Ha egyszer ellenségeink belátják, hogy kormányaik becsapták őket, a nagypénteki gyászra oly rövidesen kell jönnie a husvétnak, mintahogy Krisztus halálát nyomon követte a feltámadás.

Kitüntetések. A hivatalos lap közli, hogy a király Záray Odón 7. esendőrkerületi magyar királyi esendőrnagynak a háboruban teljesített kitűnő szolgálatainak elismerésül a Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta és elrendelte, hogy a legfelsőbb elismerés tudtára adassék. A király a katonai érdemkereszt 3. osztályát adományozta az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásuk elismerésül nagykéri Crausz Kázmér 12. századredbeli főhadnagynak, továbbá Herke Ferenc dr., a IV/2. népfelkelő gyalogzászlóaljánál beosztott népfelkelő hadnagynak; elrendelte, hogy a legfelsőbb dicséret elismerés tudtára adassék: ugyanezen alkalomból: Andródy

Géza, 2. honvéd gyalogezredbeli századosnak, egy népfelkelő gyalogzászlóalj parancsnokának, Braun Izidor, az I/2. Filpinger András, a VIII/2. Vallner György, az I/2. Schwitzer Lajos, a III/2. népfelkelő hadtápszázlójánál beosztott népfelkelő főhadnagynak, Jókay Arpád, a VIII/2. népfelkelő gyalogzászlóaljánál beosztott 29. honvéd gyalogezredbeli népfelkelő hadnagynak.

László Fülöp Londonban.

Az Aradi Közlöny szerkesztője.

Bécs, április 26.

Egy osztrák személyiség, László Fülöp jó barátja, aki most tért vissza Svájcba, a következőképpen nyilatkozott egy esti ujság munkatársa előtt a festőművész életéről, lelkialapotáról és munkáiról:

— Bizom az ön ígéréseben, hogy szóról-szóra, vagy legalább is előadásom értelmének megfelelőleg közli mindazt, amit László Fülöpről elmondok. Legszívesebben hallgatók az egész ügyről, mert meggyőződéssem, hogy a háboru után revízió alá kerül az a „Justizmord”, amelyet ezen a mindenképpen nagy emberen elkövettek. Ismervén az embereket, el tudom képzelni, mekkora gyűlöletet és irigységet kelthetett az ő példátlan sikere, tudatillik életsikere, melyhez hasonlót csak reneszánsz-művészek értek el. Élete szédítő társadalmi magaslatozon zajlik le, királyok és fejedelmek barátja a kiséri.

— Ennek igaza lehet: a zsidók utálják László Fülöpöt, mert kikeresztelkedett, a keresztények azért, mert zsidó volt, — a művészeknek pedig már neve hallatára eltorzul az arcuk, elvégre ötvenezer koronát kap egy képért! De mindez nem magyarázza meg a hőhérok fürgességét, akik őt védtelenül és kihallgatás nélkül kivégezték. Egy dátumtól függ az ügy elbírálása. Az a kérdés: mikor kérelmezte László Fülöp, hogy az angol állampolgári kötelekbe fűvegyék? Nos: egy esztendővel a háboru előtt.

Találkoztam most Svájcban több közös barátunkkal, akik sok mindent mondtak el László Fülöpről és életmódjáról. Távol minden társadalmi szerepléstől, tisztára családjának és művészetének él. Megrendelésekkel elhalmozák. Legutóbb a norfolki és portlandi hercegnők és Teck hercegnő, — aki büszkén emlegeti magyar származását, — gyermekeinek arcképét festette. Ugyancsak megfestette az oxfordi egyetem magbízásából lord Kitchener arcképét, aki a leleplezés ünnepélyen körülbéli a következőket mondta: „Büszke vagyok, hogy Oxford ősi egyeteme méltónak tartott erre a nagy kitüntetésre. Büszke vagyok, hogy arcmásomat ilyen nagy művészzel készítette el. És fölöttébb büszke vagyok, hogy ezt a nagy művészt barátomnak nevezhetem.”

— Elképzelhető, hogy a világháboru milyen diszonzanciát kelt épen egy művészi szíven. László Fülöp is szenved az idők súlya alatt, de minden gondját munkába temeti. Magyar származását senki se veti szemérs, — különben is ő olyan előkelő gondolkodású környezetben él, ahol kinos tapintatlanságok eleve ki vannak zárva. Ő maga is magyar művészenek vallja magát, sok jót tesz magyar internáltak érdekében, — különben is, mikor gyermekei érdekében állampolgársága jogi viszonylatán változtatott, egy pillanatig se gondolt arra, hogy ő megszánt magyar lenni.

— Végzetlenül fáj neki az a rémítélkezés (Vehmgericht), amely éppen hazájában vele végzett. Tudja, hogy ki terjesztette az ő „ha-

zaárulásának” híret Budapesten. Mikor a háboru kitört, egy budapesti ur jelentkezett László Fülöpnél, hogy bár ismeretlenül, de mint honfitárs, pártfogását kérje az ő és felesége elutazása ügyében. László Fülöp kijárta az engedélyt, hogy a házaspár bántatlanul hazautazhassék, meghívta vacsorára házához, (később tudta meg, hogy a hölgy nem felesége az illető urnak), megajándékozta egy festményével. Ez az ur hozta Budapestre László Fülöp hazaárulásának híret.

— Majd a világháboru után, ha a magyar közvélemény ráer, hogy László Fülöp angol állampolgársága történetének létező adataival foglalkozzék, nagyon sokan fogják sajnálni, hogy ilyen hamarosan ártózkodott a most is magyar művész ügyében.

Titkos ülés az angol parlamentben.

— A kormány tervei a hadsereg szervezésére. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, április 26.

London. A ház titkos ülést tartott, hogy meghallgassa Asquith miniszterelnök nyilatkozatait és tanácskozzék róluk.

London. A sajtóiroda jelenté: Az alsóház titkos ülésén Asquith miniszterelnök részleteket közölt a hadsereg létszámának felemeléséről, a brit birodalom, a gyarmatok és India katonai tevékenységéről a végül áttekintést adott a kormánynak az ujoncozás kérdésében végzett számításairól, a munkások követeléseiről, a kereskedelmi flotta a hadikikötők, a lőszeripar és más nélkülözhetetlen iparosok szükségleteiről, továbbá az ujoncozás költségeinek fedezéséről és a szövetségeseknek adott pénzügyi támogatásokról számolt be és kijelentette, hogy az ujoncozás augusztus óta nem juttatott elég embert a hadseregnek. Ezért a kormány elhatározta, hogy

1. azoknak a katonáknak szolgálati idejét, akik a korhatárt elérték, a háboru végéig meghosszabbítják,

2. a territorialis csapatokat egyesítik azokkal az ezredekkel, amelyeknek szükségük van rájuk,

3. a felmentett legénységet bevonultatják hadiszolgálatra, mielőtt a felmentés határideje lejár.

Javasolja a kormány, hogy mindazok, akik augusztus 8-ig nem érik el tizenhétéves életévüket, mielőtt azt betöltik rájuk is kiterjesztessék a hadikötelezettség, ezenkívül javasolja azt is, hogy

1. azonnal történjék indékedés a felmentett nőtlének önkéntes toborzása útján előteremthessék a szükséges legénységet,

2. hatalmazzassék fel a kormány arra, hogy kényszerítő eszközökhöz folyamodhassék, ha május 27-ig ezeknek a nőtléneknek a sorozása nem vezetne arra az eredményre, hogy ötvenezer ember besoroztassék,

3. ugyancsak kényszerítő eszközökhöz nyúlhasson akkor is, ha május 27-ike után csak tizenötezer embernél kevesebbet soroznának be hetenkint, végül az első és a második pont alatti rendszabályok foganatosítandók mindaddig, míg az ujonnan besorozottak száma kétszázszázra emelkedik. A titkos ülésen a vitában tizenhat képviselő vett részt. A felsőházban Creve márki a titkos tanács lozija ugyanazokat a követeléseket tette.

Tisza István gróf levele Lóvi Nácihoz.

— A magyar miniszterelnök az új időszámításról. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 26.

Három nap múlva este tizenegy órakor a kormányrendelet ereje arra fogja kényszeríteni az embereköt, hogy egy óra helyett tizenegy óráig dolgozzanak. Hogy ez mit jelent az országunkban, azt majd a gyakorlat fogja megmutatni, egyelőre még csak kitalálható, de inkább kitalálható, mint az, hogy ez mit jelent az országunkban. A kormányrendelet — mert ahogy miniszter a maga meleségét szokta mondani, egy grófi szájánál véve mindig szavazgat — a maga kérését, már megfogalmazta, hogy mint a miniszterelnök, úgy az országunkban is csak a kérésnek kell járni.

— Mert — így szól okoskodása — egy mirax-dírax mégis fognak beletörődni az emberek az új időszámításba, hanem úgy magukban és tetteikben is a régihez fognak alkalmazkodni. Gondolatban mindig levénásokat fognak végezni, mindig ott jár majd az eszükben a „minusz egy óra”, tehát tizenegy = tíz, tizenkető = tizenegy, egy = tizenkető. Csak hogy a hivataloknak alkalmazkodniuk kell az új számításnak, elkezdődnek tehát rendszeresen nyolckor, vagyis — „minusz egy” — hétkor. Így Schiater barátunknak, aki máskor a Faluai Kávéházban szokott reggelizni, most már, miután nagy alvó s csak az utolsó pillanatokban sikerült őt ágyából kinuzni háromnegyed nyolckor, — „minusz egy” = háromnegyed hétkor — nem lesz ideje már a kávéházban szücsélni a falharót szűrve, hanem otthon fogja sebbel-lobbal meginni, még ha uszáki is a tetejében egy kis föl-estel.

— Ugyanígy lesznek az ebédutáni feketével, — folytatta a kávéházi böcselők. — Az ember hazamegy délután — amikor nincs is déli — a hivatalból s miután négy órája nem evett már, éhes és megebédél tizenkettőkor, amelyről jól tudja, hogy tizenegy. Az ebédelés egy órakor, vagyis — „minusz egy” — tizenkettőkor. Mástkor kávéházba szokott menni, de most? Kímozduljon nyárnak évadán pont délután tizenkettőkor, a legmegelőbb időben a szobából? Nem, azt nem teszi, inkább lefekszik ebédutáni szunyókálásra.

— És este sem fog kávéházba menni. A színház kilenckor fog kezdődni, vége valamikor tizenkettőkor, fél egykor lesz. Mire az ember eljutna a kávéházba, már megkapná a fél citromot szalmával, mire hozzá akarna látni, már egy óra — sárás.

Körülbelül így rémitgette a kávéházi böcsö a kávésokat. S ha nem is adtak azok neki mindenben igazat, annyit mindenesetre láttak, hogy az új miniszteri rendeletet sem a vegetáló, tengődő kávé- és vendéglős ipár fejlesztése céljából hozták.

A sok szóbeszéd után nagy elhatározásra lépett az egyik aradi érdeklőt, Lóvi László, a közsérmester és népszerű Lóvi Náci. Lóvi Náci, akinek pomposz beszédje és fantasztikus jó paprikáslás híre már a frontra, alán még az oroszok hozzá is eljutott, különösen érzékeny szöcske a zárkózottság, mert hozzá egy óra időben, második vasorokra szoktak volt ellátogatni vendégei. Még szomorubb perspektívát nyújtott neki az új rendelet, a derék Náci tehát fogta magát s — minnek kezdésnek a lébhoz, mikor egyenesen a

fejhez is nyitva az ut? — a levelet irt Tisza István gróf magyar királyi miniszterelnök melek.

A levélben elírta kérését, megmondta, hogy a kormányrendelet már annyira is megfogadta az országunkban, az új számítás meg éppen kényszerít a lenni őt is, meg sok más existenciát is. Beemlékel és tisztesség tudóan ama kérését a nagyméltósága miatt, hogy ha már meg kell tenni az új rendelet, hát legalább annak érvénye alatt töltsék ki a kérését háromra, vagy legalább kétfőre.

Ezzel a levél április 21-én. Lóvi Náci és társai igazgatóan kezék, mi lesz az eredmény. Sokan azt mondták:

— Tiszának most más dolga van, mint neked válaszolni!

— Most Bécsben van — mondták mások — nem is kapja meg a levelet.

— Egyáltalán nem is fog a levélrel törődni!

Közben elkövetkeztek a húsvéti ünnepek s Tisza, mint azt a lapok is jelentették, Gesztre utazott családjához. Lóvi Náci levelet azonban, amelyet ő Budapestre emített, utána küldtek s ma Lóvi Náci Geszt bélyegzővel levelet kapott s hogy semmi kétsége se legyen, hogy kitől, a borítékra rajta volt a pecsét: „Magyar Királyi Miniszterelnök.” A borítékban a miniszterelnök sajátkezü következő levele:

Magyar Királyi Miniszterelnök.

Geszt, 1916. április 24.

Tisztelt Uram! Azt hiszem tévedésben van, ha azt gondolja, hogy az időszámításnak majna 1-re tervezett megváltoztatása bármilyen hatással lesz a vendéglős üzletre. Az emberek épen ugyanasokban a névleges órákban fognak felelni, éhszél és lefeküdni, mint eddig tettek s a legrovidebb idő alatt eszleljék arról, hogy a napoz vazonyitva töltsék meg egy órával kosárral töltsék meg. Tisztelettel vagyok kész szolgálja Tisza István.

Én pedig a miniszterelnök levélét. Már most a gróf kérés megmutatni, hogy Tisza István gróf ép oly kiadó jó-e, mint politikusa, hogy lényeg ép úgy fognak-e majd a nyári számítás alatt is töltsék meg az emberek ugyanasokban a névleges órákban, majd rögtönben a napoz vazonyitva — plusz egy! — egy órával később.

TORVENYKEZES.

Rudnay prépostot eltította püspöke a hadseregszállítástól.

(A vádlott tőpap kihallgatása.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, április 26.

Pozsonyból jelentik: A pozsonyi törvényesek ma foglalták Rudnay Alajos prépost kihallgatását. A prépost elmondta, hogy csak megfogadta a nevezett meg, akik a vásárlásokra elmentek. Mindig figyelmeztette őket a szerződésük betartására. A konzorcium tagjai közé sokan csak azért voltak fel, mert nevük jóhangzásu volt. Ivánkónak nagyobb pénze volt az üzletben és ezért még akkor is, amikor Rudnay neve alatt ment az üzlet. Ivánkó volt a főhaszon, és Reithoffer Etiz is jelentékeny hasznot arzott.

Az elnök ezután felolvasta a besztercei püspök levelét, aki azt írja Rudnay ügyében, hogy a prépostot a nyereségre kényesülő üzletektől eltította. Kijelenti a püspök, hogy Rudnay nem kért és nem kapott engedélyt az üzletekre.

Rudnay a levél felolvasása után azzal védekezett, hogy csak egy jövedelme kényeszerítette az üzletekre. A háborus drágaság és az egyéb terhek anyagi romlását tekintvean megfogadta. Teljesen jóhiszeműen vállalta az üzletet, amely negyven ezer koronát jövedelmezett, amit birtokába ruházott be.

Ezután szünet volt, mely után a püspök Ferencet hallgatták ki.

Anglia otthon használja fel haasereget.

(Az irországi zavargások.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, április 26.

London. Félhivatalosan közlik, hogy az irországi zavargások Angliában nagy szenzaciót keltett, de izgalmat nem okozott. Birrel ir államtitkár az alsónázban kijelentette, hogy figyelembe kell venni, hogy irorszában lévő csapatok teljesen elégségesek arra, hogy egy ilyen lázadás elnyomjanak. Bizonyos, hogy irorszag többsége nem támogatja a szélsőséges híveket.

London. Birrel irországi állami titkár az alsónázban bejelentette a zavargásokat. Elmondta, hogy Dublinban egy nagyobb embertömeg, amely az ugynevezett Sinn-Fein forradalmi szövetséggel összeköttetésben állott és nagy részt fel volt fegyverezve, elfoglalta a St. James-ut, a postahivatalt és a főútvonalakat és az ezen részen lévő házakat. A posták a tömeg szétrombolta a táviró és telefon vezetékeket. A currandhi táborból a nap folyamán katonaság érkezett, amely most uralja a helyzetet. A katonaság sorából három tiszt, öt katona, két önkéntes és két rendőrszervező meghalt és öt tiszt nyolc katona és hat önkéntes megsebesült. A forradalmi mozgalom híveinek veszteségeiről még nem érkezett jelentés. Irorszag többi városában nem voltak zavargások.

Paris. A Le Patrie jelentése szerint Sir Casement ir képviselő fegyvereket akart csempészni az ir partokra, de tervét meggátolták. A Liberté című lap attól fél, hogy az angol hadvezetőség vonakodna fog nagyobb csapatokat küldeni, pedig ez szükséges lenne, mert az ellenséges partraszállás, amint azt Casement esete is mutatja, nem tartozik a lehetlenségek köze. A hadvezetőség nem küld csapatokat, mert Anglia saját földjén akarja megtartani a hadsereget.

Tábori előfizetőink es olvasóink b. figyelmebe.

Miután tábori postautalványon az irásbeli közlemény nincs megengedve, arra kérjük azokat, akik a háborúból pénz küldenek, hogy egyidejűleg külön levelezőlapon jelezzék, hogy az összeget milyen célból küldötték.

Markusohn Márkus

végredelefe.

(Hetvenöt esztendősen tegyenc utolsó esinyje.)

Az Aradi Közlöny tudósítója írta.

Arad, április 26.

Nagyon tréfás öreg lehetett egész életében Markusohn Márkus, a hetvenöt esztendősen rab, aki itt Aradon az egyik fegyintézetben bucsya le örök álomra hamisítás szemeit. Kicsi tőporódott emberke volt, akinek öreg, fáradt testét csak az örökké dolgozó, folyton eleven agya tartotta élettel. Valahonnan Caenovic környékéről került Aradra. Ötven esztendőt töltött börtönökben. Most sem jószántából jött, úgy hozták, nagyon vigyáztak az őrege az egész úton, nehogy valami baja történjék, mert hát az állam kosztjára került ismét, amiért a háború kitörése alkalmával túlhangoz volt és megháborította a közönséget. Két esztendőnyi időt adtak neki, hogy lecsendesedjék és bizony be sem várta a vén Márkus ezt a terminust, hanem végelgyengülés következtében örökre némává váltak ajkai. Többé azokon sem háborító, sem lelkesítő szavak elő nem törtek. El is temették gyorsítottan, gyakorlatlan deszkakoporsóban, zsidó ritus szerint, már amennyire az ilyen rabot a Szent Egyet eltemethet. De tisztességes temetése volt.

A rab haláláról azonban minden hatóság, legyen ez polgári, vagy katonai, éppen úgy kell értesítenie a polgári anyakönyvi hivatalt, mint a hozzártartozóit. Az állam elkönyvelteti a halált és az anyakönyvben meg sem látszik, hogy valaki a pakóban, vagy a fegyházban adta-e vissza testét az alkotójának. Abban minden halál halál, minden rubrika és mindenki egytörmeny elhunyt állampolgár.

Azonban ebben az írásban, amellyel a hatóság a rab halálát bejelenti, természetesen minden adatnak benne kell logialtatnia. Ez az írás azt mondja, hogy a vén Márkus hagyatékában egy ócska mellény és egy pár ócska harisnyát találtak, amelyet megsemmisítettek.

Ez tehát egy hivatalos dokumentuma annak, hogy az öreg tegyenc, aki életéből több mint egy télszázadot töltött a börtönök falai közt, igen tréfás ember volt életében és itt Aradon is egy igen humoros esetet követelt el, mielőtt meghalt.

Ugyanis, mikor a halálát érezte közeledni, végrendeletet akart készíteni. Azt mondta a fegyintézet vezetőjének, hogy neki a bukovinai fogalmak szerint igen szép vagyona van, amelynek az a jó tulajdonsága, hogy készpénz, tehát azonnal érték. A pénzt köcsön adta egy oroszulta helyen lakó igen vagyonos embernek, aki azonban elmenekült az el-lenség elől és most ismét fizetőképessé. Tehát ezt az örökséget csak be kell kaszálni és boldog lesz, akit ő öröksének tesz meg.

— És ki lesz az örökös? — kérdezték az öreg tegyencet.

— Az aradi Chewra Kadischa és az én gyönyörű leányom, aki otthon van Bukovinában. Tessék idehivatni valakit a zsidó hitközségtől, végrendeletet csinálók. Teljesítették ezt a kívánságát és a haldokló a vagyona fele részét, háromezer koronát a Chewra Kadischára testálta.

A Szent Egyet azt kötelezőszerűen bejelentette a járásbírósnak, ahol ki is tüzték a tárgyalást a végrendelet peritektálása céljából. Időközben azonban kitűnt, hogy olyan helység, mint amelyet a vén ember megnevezett, a föld

kerekességén nincs is és az egyet egy lépést sem tesz azért, hogy a földben lévő hagyatékot keresse. Annál is inkább, mert a fegyház hatóságának hivatalos bizonyítéka szerint csak egy ócska mellény és egy pár ócska harisnyát találtak az elhunyt birtokában, tehát sem írás, sem más bizonyíték arra nincs, hogy ő valaha valaholnak hatáser koronát adott volna köcsön.

A vén bolond azt hitte, hogy csak ezzel az utolsó esinyjével érheti el azt, ami utolsó kívánsága volt. A Szent Egyet tisztességgel eltemette. De ezt megtette volna úgy is, ha nem teszi meg öröksévé Markusohn Márkus, mert még minden szegény embernek képer a tisztességes ingyenes temetése.

A negyedik hadikölcsön aradi jegyzései.

(Az újabb aláírások a penzintézeteknél.)

Az Aradi Közlöny tudósítója írta.

Arad, április 26.

A hadikölcsön jegyzés első hetét érte meg ma. Az első hét eredményeiből ítélve a negyedik hadikölcsön épolyteljessikerű lesz, mint az előzőek voltak és a sikerben kivesszi részét az aradi pénzpiac is, amely kiváló, megingathatlan szilárdságával reászolgált arra, hogy a nagy nemzeti kölcsönben is azt a vezető szerepet tartsa meg, amelynek a vidéken részese.

Az aradi intézeteknél egyre szaporodnak az aláírások és megállapítható az is, hogy az új hadikölcsönkötvények aláírói között igen sokan vannak, akik ezuttal röjják le köteleességüket a haza oltárán, de époly sokan vannak olyanok is, akik mind a négy hadikölcsönnél megjelentek aláírásukkal.

Eddig jobbkára kis és középtételekből gyűltek Aradon az aláírások, a nagy, százezres, milliós jegyzések még hátra vannak.

A mai jegyzések a következők:

Az Aradi Első Takarékpénztárnál. Oszter Jonann 40.000 korona, Lambert Fridolin 20.000 korona, König Mátyás 20.000 korona, Domány József 20.000 korona, Holczner Boldizsár 16.000 korona, Róth Mór és Fia 10.000 korona, Dengl Mihály 10.000 korona, Szilágyi Gyula 10.000 korona, Blau Izidor 9.000 korona, Weisz Zsigmond 8.500 korona, Sárváry Jenő 8.000 korona, Schönberger Ignác 7.000 korona, Szigeti Miklós 6.000 korona, Meister Károly 5.000 korona, Haubenreich Mihály 5.000 korona, özv. Kiss Biláné 5.000 korona, Friesenhan Márton 5.000 korona, Frákt Lázár 4.000 korona, dr. Homann Rezső 4.000 korona, Deutsch Ignác 3.000 korona, Pártos Sándor 2.500 korona, Sziráozky Gyuláné 2.000 korona, özv. Nagy Józsefné 2.000 korona, Lechner Viktor 1.000 korona, Oroán Denső 1.000 korona, Hóssz Ilonka 50 korona, mai jegyzés 224.050 korona, összes jegyzés eddig 440.750 korona.

Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztárnál a mai napon 74.400 koronát jegyeztek. Az eddigi jegyzések összege 199.400 korona.

Az Aradi Polgári Takarékpénztárnál az eddigi jegyzések összege 70.000 korona. A mai jegyzések közül Kronstein Irma jegyzése szerepelt nagyobb összeggel, aki 12.000 koronát jegyzett.

Az Aradi Közgazdasági Banknál a negyedik hadikölcsönre újabbán Jakabfy István és társa 4.000 koronát és Kókényessy Imre (Bécs) 5.000 koronát jegyzett. A banknál eddig 84.200 koronát jegyeztek esse a hadikölcsönre.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Csütörtök: „Derék Fridolin”.

Péntek: „Magnás Miska”, operetta, 3 felvonásban.

Szombat: Délután fél 4 órakor utolsó népszíjáték: „A vén bakancsos és fia, a buszár”. Este fél 8 órakor: „Egy magyar nabob”, ma-szodszor.

* Berliini színház a kárpáti falvakért. Ismeretes, hogy Budapest főváros egy ketet-porosországi várost kélt életre romjaiból, a melybe az orosz barbár hordák temették el. Berliin, a német birodalom fővárosa a Kárpá-tokban elpusztult falvakat regit felépíteni céljával Bernből jelentik, holnap Reinhardt Miska színházában a Deutsches Theaterben Bécs város védnöksége mellett Wehrnath dr. főpol-gármester elnöklésével jótékonyosítási díszelő-adás lesz amelyen Mozartnak A sóld tavola című 3 felvonásos balettje, továbbá Molliennek A ké-nyeskedők című vígjátéka kerül színre. A da-rabokat természetesen maga Reinhardt rendezzi.

* A mocsár. (Upton Sinclair regény az Urániában.) Egy pár évvel ezelőtt óriási szen-zációt keltett a legkiválóbb amerikai írónak: Upton Sinclairnak „A mocsár” című regénye. Az olvasó közönség érthető idegessége átszállt a színi színpadra is és ott nagy viták voltak a könyv felett, sőt egy politikai kampánynak lett az alapja, mely a trösztök barátságát: Tiszt el-ken irányult. A kiváló író e munkájában az amerikai munkásviszonyokat, de főleg a trösztök lekötlen garázdálkodásait ecseteli. Ember-vér és könyv áradata kerül abba a husba, melyet ezek a hatalmas gyárak feldolgoznak. És mindez azért van, hogy egyes milliódosok esetét jobban és gyorsabban tömhessék. Ez a téma van a képben feldolgozva. Véleményem érdekes, majdnem programszerű felvonultatása ez a regény azoknak az érveknek, melyek a munkások részére szabad... tisztességes megéhehetést és állami gondoskodást követel-nek. — D. 14. Harry Piel világhírű rekord detektiviumje legközelebb kerül bemutatásra az Urániában.

* Az Aradi Tükör legújabb száma, amely már a tizedik, ma jelent meg. Minden egyes szám kiforrottabbá teszi azt az öntudatos irányt, amivel ez a lap iródik. A legújabb szá-mon erősen meglátszik a censura nyoma, en-nek dacára a tartalma változatos és gazdag az érdekesekben. Az Aradi Tükör tizedik szá-mát egy satirikus rajz teszi színesebbé. A la-pot a rikancsokon kívül a dohánytőzsdékben és a papirkereskedésekben árusítják 24 tité-rért százonként.

* Carmi Mária az Apollóban. Egyre na-gyobbra nő azoknak tábora, akiket valósággal fogva tart Carmi Mária asszony játéka. „A delta sugarak” ma esti premierjén szinte lézas izgalom mutatkozott a színiélettől telt nézőtérben. A közönség visszaféltett lélekzettel leste a sze-niállítással fölépített fantasztikus dráma fejle-ményeit a Carmi Mária alakítását, amelyből kisugárzó utóttérhetetlen művészetének csodás ereje. Az ő önkívületben szerető és szenvedő asszonya a moziművészet emlékezetes alakítá-sai közé sorolható. A legújabb Carmi-féltet még esütörtökön mutatja be az Apolló-színház.

* A bestia. Szenzációs drámát mutat be péntektől kezdve az Apolló-színház. A darab eselekménye az élet szédítő mélységéből való. Bécsben és Budapesten óriási sikerrel mutat-tak be a nagyszabású képet a legelőkelőbb moziszínházak.

Amerika nem viselhet háborút.

(Angliának nem érdeke a hadizenet. — Diplomáciai szakítás még nem háború.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Badapest, április 26.

Zürichből jelentik: A Newyorkban megjelenő World című újság beszélgetést folytatott amerikai volt hadügyminiszterekkel és államférfiakkal az Unió hadseregéről:

Eddison a World tudósítójának a következőket mondotta el: Bármi is történjék, a legszomorúbb volna, ha Németországgal fegyveres konfliktusba keverednénk. Az Uniónak rendes hadserege nincsen. Ellenfeletnek az ilyen fegyveres hadsereg egyáltalán nem állna meg. A háború egyelőre nem volna, mint annyit lehetnénk, hogy visszahívhatnánk berlini nagykövetségünket és beszélhetnénk a német konzulatusainkat. Ugy járnánk ebben a háborúban, mint Anglia, amelynek eddig semmiféle sikere nem volt.

Vruight tábornok, aki a Roosevelt elnöksége alatt hadügyminiszter volt, az újságíróknak a következőket mondotta: Harmincöt ezer főnyi reguláris katonája van Amerikának, melyet a National Garde hatvan ezer emberével ki lehetne egészíteni. Ezek a csapatok azonban mincsezen felkészülve. Tűzességük, tréningük nincs, tehát eredményesen háborút nem viselhetnénk.

Dickinson, a Taft kabinet volt hadügyminisztere esetek mondotta: A hadseregnek vezérkara nincsen, tartalékja nincsen, ágyú-, munió- és tréningteljes a hiány. Ha most kitörne a háború, készületlen állnánk. A nemzeti partvédelem teljesen hiányos. Amerika még egy védelmi háborúra sincsen berendezkedve. Nemhogy támadnánk, hanem az országot betörés ellen sem védelemmel látnánk meg.

Simson a Roosevelt kabinet volt másik hadügyminisztere a tudósítónak panaszkodva mondotta, hogy kevés a hadsereg és nagy a létszámhiány, tehát a kongresszus kötelessége a kormánynak megadni az eszközöket, hogy legalább egy félmillióból álló hadsereget állítsunk fel.

London. Nortcliffe lord, az angol háborús párt feje, a Timesben kijelenti:

— Nekünk Angliában az a véleményünk, hogy ránk nézve jobb volna, ha Amerika nem keveredik bele a háborúba. Nekünk Amerika úgy is megbecsülhetetlen szövetségünk volt. Ellátott bennünket munióval és élelmiszerekkel. Nekünk nem érdekünk, ha százmillió amerikai belesodródik ebbe a világháborúba.

Berlin. A Vossische Zeitung úgy értesül, hogy a német válasz jegyzék szövegét még nem állapították meg és az erre vonatkozó tanácskozások tovább folynak. Beavatott helyről úgy értesülnek, hogy egy kiegyezés hamarosan létrejöhet anélkül, hogy az angol kitérítési érv sikeres ellensúlyozásához feltétlenül szükséges eszközről, a tengeralattjárók használatáról Németország lemondjon. A lap ezután még azt mondja, hogy az amerikai jegyzék megérkezése után a német sajtó azt hangoztatta, hogy Wilson jegyzéke inkább hangjaon, mint tartalmában fenyegető és a krízis,

amelyet felidézett, sokkal könnyebben oldódik meg, mint azt eleinte gondolták. A kancellárnak és Gerard nagykövetnek tárgyalásai azt mutatják, hogy az amerikai helyzet nem olyan válságos, amint azt egyes politikai körök gondolták volna.

Berlin. A Lokalanzeiger jelenti: A Times értesülése szerint Gerard nagykövetet újból utasították, hogy a német kormányt ne hagyja kétségbe Amerika magatartása dolgában. Ez a magatartás azon követelésen alapszik, hogy a tengeralattjáró hajók háborújának mostani formáját meg kell szüntetni mindaddig, míg a tengeralattjáró hajók eljárásának szabályozása dolgában a megállapodás létre nem jött.

Páris. A Temps jelenti: A madridi kormány a republikánusoknak és a szociálistáknak tervezett gyűlését a német tengeralattjárók ügyében, megtiltotta, azzal az indoklással, hogy a mostani körülmények a legnagyobb elővigyázatot követelik.

Luganó. A Corriere della Serának jelenti Londonból: Amerika pénzügyi köreiből a diplomáciai viszony megszakítását Amerika és Németország között elkerülhetetlennek látják. De úgy tartják, hogy ez a szakítás még nem jelenti feltétlenül a háborút, amelyet úgy Amerika, mint Németország kerülni akar. Mindenesetre Amerika pénzügyileg felkészült úgy, hogy az esetleges hadizenet igen csekély hatással bírna.

Amsterdam. A Reuter-ügynökség jelenti Washingtonból: A kongresszus befolyásolására a német agitátorok a szenátorokat valósággal elárasztják távirataikkal, amelyek tiltakoznak azon eljárás ellen, amely háborúra vezethetne. Már eddig huszonezer távirat érkezett, többnyire közép és nyugat Amerika vidékeiről, ahol a német amerikai befolyás dominál.

Nyomatvány rendelők

szíves figyelmébe ajánljuk, hogy szükségleteikről idejekorán gondoskodni sziveskedjenek, amennyiben később a — papírák rendkívüli emelkedésére való tekintettel — kénytelenek leszünk malárainkat aránylagosan emelni.

Elhunyt aradi alezredes.

(Voicu János hirtelen halála.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 26.

Voicu János 38. gyalogszerebéli alezredes, mint temesvári tudósítónk jelenti, ma tragikus körülmények között elhunyt.

Voicut Aradon igen sokan ismerték és nagy népszerűségnek örvendett. Elgyike volt a házieszred civilkörökben legkedveltebb tisztjeinek, amire egyéniségének közvetlenségén kívül nagy műveltsége és kiváló képzeltsége is predestinálta. Hosszu ideig és több ízben az aradi önkéntesiskola parancsnoka volt s így a 38. gyalogszerebnek ma hadnagyi és főhadnagyi rangban küzdő tartalékos és aktív tisztjei közül nem egy került ki az ő kezei alól.

Voicu, akit még a háború kitörése előtt Temesvárra helyeztek át, a husvéti ünnepekre szülőfalujába, Guraróba utasított, ahonnan már nem térhetett vissza. Husvét másodnapján a temesvári császári és királyi állomásparancsnokság ugyanis a következő táviratot kapta Guraróról:

„Voicu alezredes itt hirtelen meghalt kérjük lakását lepecsételni.”

Braun Zsigmond dr. az állomásparancsnoksághoz beosztott főhadnagy asszisztensként, hogy Voicunak jónaplós lakását lezárják és lepecsételjék. Voicunak, aki néhány év óta a temesvári hetedik hadtest beosztott tanácsának előadója, halálhíre Temesvárt nagy részvétet keltett annál is inkább, mert az alezredes soha sem betegkedett, élénk és életvidám ember volt.

Voicu 1865-ben született Gurarón, Szabemegyében s 1882. óta szolgált az osztrák-magyar hadseregben. 1887-ben nevezték ki hadnagygyá a 64. gyalogszereb, 1894-ben lett főhadnagy, nyolc évvel később százados s mint ilyen 1900-ban a kamencai kadetiskolába vezényelték tanárnak.

Ugyanebben az évben a 64. gyalogszereből áthelyezték a 2. gyalogszereb, majd 1904-ben az aradi harminchármas gyalogszerebhez, amelynek kötelékébe haláláig tartozott. 1911-ben nevezték ki a felség őrnaggyá s 1912-ben beosztott tanácsként osztották be a temesvári hetedik hadtesthez. Azóta Temesvárt teljesített katonai szolgálatot. A háború kitörése után megvált ettől a tisztségéről és mint egy menetesrad parancsnoka a harotérre ment, ahol bátor és derék tisztségviselőnek bizonyult. Kitűnő szolgálatait a felség még béke idején a III. osztályú katonai érdemkereszttel, a háború során pedig a signum laudissal jutalmazta. Miután a harotérről visszatért, régi pozícióját foglalta el a hetedik hadtest beosztott tanácsánál, majd az év januárjában nyugállományba helyezték.

Néhány hónap előtt adoptálta Arsenia Jonel és Valér gurarói lakosokat. Fogadott gyermekein kívül kiterjedt rokonsága gyászolja. Az elhunyt alezredes Gurarón fogják örök nyugalomra helyezni, az aradi házieszred a a temesvári hadtestparancsnokság küldöttségük útján küldötték koszorút koporsójára.

Uj birtokpolitika.

— Az egyházi földek örökbérlete. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, április 26.

Olyan helyről, ahol a birtokpolitika kérdését alaposan ismerik és ahol a kérdés eldöntésénél kellő nyomtatékkal fognak fellépni, fővárosi munkatársunk előtt az egyházi birtokok örökbérletbe adásának tervéről a következő jelentős nyilatkozatot tették:

— Szent István donációi juttatták az egyházat dus javadalmakhoz, melyeknek kezelése ma nem a legmintaszerűbb. A papi birtokokon sohasem gazdálkodtak olyan jól, mint az ugynevezett bérleti gazdaságokban, melyekben a szakértelem szerencsésen találkozik a szükséges forgatókével. Ha a jó gazdálkodás és így a többtermelés szempontjából vizsgáljuk ezt a kérdést, kétségtelen, hogy az egyházi javadalmak felosztása az országra nézve csak üdvös lehet. És talán az agrárszocializmust is hosszabb időre megszüntetné. De egyben megállapítható, hogy a terv ma keresztülvihető. A papi birtokok nem mind szántóföldek, tehát olyan területek, melyekre a magyar paraszt tulajdonképpen éhes, hanem tetemesebb részüken erdőségek és hegyes vidékek is. Már most hogyan vásárolja meg az állam az összes egyházi birtokot azért, hogy ezeket a népek „állami örökbérletbe” adja? Kiszakítva a jó területeket és csak ezeket osszuk el a nép között? És a papságra nem volna méltányos, viszont a parasztnak hiába kínáljuk a rossz területeket, nem kellene neki.

— Súlyos aggodalom az is, hogy az ugynevezett kötött forgalmu birtokok a földelosz-ás szempontjából nem terulnek el olyan kedvezően, amint ezt a népet boldogítani akarók gondolják. A földosztást a háboru után akkor lehetne egy-kettőre megcsinálni, ha a földéhes nép azon a bizonyos kötött birtokon élne, mely felosztásra alkalmas. Különben csak népmozgalmal oldható meg az új birtokpolitika, ma azonban olyan tömeges népmozgalmakat csinálni, mint amilyenek a mi nagy Árpád-házi királyaink alatt voltak, nem lehet. Akkor nem volt szabad költözködési jog és nem voltak közlekedési eszközök, melyekkel a telepek könnyen elszökdhözhetnek. A csongrádi kubikusnak hiába kínál on földet Csongrád helyett valahol a Dunán tu. A sárosi tót Amerikából jövet 4000 koronával vásárolja felújában az agyagos hegyoldalt, holott a Bánáiban a televényföldet a feléért is megkaphatná. A paraszt megtalálja felújában rokonságának és ismerőseinek régi körét és azt hiába keresi a parancsokra csinált telepeken. Elnél a kérdésnél a népszociológiával alaposan kell számolni. Egy kerek mondattal jellemezhetem a situációt: „Akarata ellenére senkit sem lehet boldoggá tenni.” Nem parancsolhat rá az állam a nógrádi parasztra, hogy a Bácskában érezze magát boldognak.

— Sokan örökbérlet-rendszer alapján akarják megoldani az új birtokpolitikát és az egyházi birtokok felosztását. Ez a legszerencsétlenebb gondolat. Akkor, midőn már Angliában is csődöt mondott az örökbérleti rendszer a lassanként rátérnek a tulajdonjogra, akarnak Magyarországon a magyar paraszttal, mely földtulajdonra éhes és a világot sem megy bele bérleti gazdaságba, kivált hogy ha az örökös örökbérletet jelent. Az örökbérlet csak bizonytalanság, nyög mind a két félre, se hideg, se meleg, boldogtalan állapot. Vagy

legyen tiszta tulajdonos a magyar paraszt, vagy hagyjuk egyelőre a kérdést. Bérlové azonban ne tegyük, mert egy bajból kettőt csinálunk, ha a szabad gazdasági fejlődésnek ilyen örökbérleti rendszerrel gátat vetünk, nem is beszélve arról, hogy az örökbérlet ellenkezik az örök joggal is.

— A megoldás szerintem csak az lehet, hogy ott kell földet adni a népek, ahol van nép is, föld is, vagyis ahol a kötött forgalmu birtokra akad megelégedő népesség. De amikor az állami telepítési célokra szánt birtokokra az állam épen a fenti okokból nem kapott kellő számú telepet, hogyan képzei el valaki, hogy most egyszerre az összes egyházi birtokokra jut telepes? Amerikában könnyen ment a birtokelosztás, ott egyszerűen szép szabályos négyszögekben kijelöltették az uratlan birtokokot. De mi előbb intézzük el a háboru után két-három évig a függő nagy problémákat, s azután térjünk rá okkal-móddal Magyarország legnagyobb reformjára, a birtokreformra.

Áprilisi tréfa az orosz csapatok kihajózása francia földön.

(Európában összelogdosott szákevények.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, április 26.

Zürich. Svájci lapok jelentik, hogy a Marseilleben partraszállt csapatok nem Oroszországból jöttek, hanem a szövetséges országokban iako oroszokból toborozták a legenyseget. Az orosz egyenruhába bujtatott embereket orosz kikötőkből szállították Marseillebe.

Szófia. Az orosz csapatoknak Marseilleben való kihajózását itt kétke- déssel fogadják. Valószínűnek látszik, hogy azok a jelentések, amely szepint hajótörött orosz matrózokat, Amerikából visszavándorolt orosz munkásokat és a Korfu szigetéről a szerbeket öltöztették tel orosz formaru- hába és mint orosz csapatokat szállították Marseillebe. Ezek a hírek azonban megerősítésre szorulnak.

Bukarest. Az orosz csapatoknak Franciaországban való partraszállására vonatkozólag a Libertate rendkívül jellemző kommentárt közöl. Áprilisi tréfának tűnik fel az, írja a Libertate, hogy Oroszország csapatokat küldött Franciaországba. Vajjon erőitük a francia frontot a cár sokszorosan megvert seregének részével? A derék francia sereget akarják talán megmenteni a szétszúllott orosz hadsereg embereivel? Mily szomorú helyzetben lehet a francia köztársaság, ha arra vonatkozólag történik kísérlet, hogy oroszok nyujtsanak segítséget. Mi azt hisszük, hogy ezt a szállítmányt követni fogja egy második, egy harmadik, titokban, úgy, ahogy ez történt. Talán a francia generálissimus ötlete volt, annak ellen-súlyozására, hogy Anglia nem hajlandó, vagy nem tudja az általános védkötelezettség behozatala által a kívánt segítséget megadni Franciaországnak. Talán tüntetés akar ez lenni Angliával szemben? Nem tudjuk, de ez a

partraszállás emlékeztet bennünket egy másik tényre. Amikor az orosz sereget megverték, Oroszországban fölmerült az eszme és a sajtó is fennen hangoztatta, hogy Japán küld segítséget. Franciaország talán olyan helyzetben lenne már, mint van Oroszország, amely katasztrófális vereségeket szenvedett és japán segítség után áhitozott? A francia sajtó azt írja, hogy az orosz csapat a szövetségesek közötti szolidaritást jelképezi. Szolidaritást néhány tiszttel is lehet dokumentálni: mi azt hisszük, ez valóban a segélynyújtás mótája akar lenni.

Eltűnt katonák holtta nyilvánítása.

(A német terv. — Vigasztaló adatok. — Aki nem ir, még éhet.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 26.

A német birodalom szövetségi tanácsa elhatározta, hogy legközelebb törvényt hoz a háboruban eltűntek holtta nyilvánításáról. E törvény ki fogja mondani, hogy mindama katonák holtta nyilvánítása megtörténhetik, akik egy esztendő óta nem hallattak hirt magukról.

E hivatalos német hiradás igen fájdalom- san sujt le sok olyan családra, amelynek had- bavorult hozzátartozója már régebben, hónapok óta, sőt másfél esztendeje is nem ad hirt magáról, akiről azonban mindedig azt remélték, hogy fogságban van és valami okon nem áll módjában erről hozzátartozóit értesíteni.

Ez aggodók megnyugtatóására több hozzá- érő, s illetékes helyen érdeklődtünk e kérdés iránt, s a következő információt kaptuk:

— Természetes, hogy a német birodalmi kormány törvénytervezete nem magyarázható olyképp, hogy az esztendő óta nem jelentke- zett katonák elesettnek, halottnak tekintendők. Az esztendei hallgatás csak minimális alap- feltétele a halottna nyilvánítási eljárás meg- indításának, amely eljárás azonban sok forma- sághoz és bizonyításhoz van kötve. A bíróság minden ese ben bizonyító eljárást indít meg, mely igen alapos és meglehetősen hosszadal- mas is lesz, úgy, hogy egy-egy holtta nyilvánítási eljárás legalább félévig fog eltartani, ami meglehetősen kitolja a várakozási és remény- kedési időt.

Az eltűntek holtta nyilvánításának kérdé- sével nálunk is foglalkoznak, de nálunk kü- lönbben is más a helyzet, mint Németország- ban. A mi fogságba esett katonáink nagy ré- sze nem tud, csak anyanyelvén, ami rendkívü- lien megszehezti a levelezést. Németül írt le- velet az orosz cenzura könnyebben továbbit, mint például magyar nyelvűt, amelyet cenzor- híján sok fogolytáborból először Szentpéter- várra küldenek, illetve — ami orosz viszonyok- közt egyet jelent — elhajítanak. Ezenfelül a semleges külföldön élő németek társadalmi szervezete is jóval erősebb a mienknél s így nagyobb nyomtatékkal tudják igénybe venni a külföldi, semleges fogolygyámolító intézmények- segítségét, amivel együtt jár a levelezés meg- könnyítése is.

A magyar hadifogoly hosszú, egy vagy másfél esztendő halgatása tehát egyáltalán nem vigasztalan jelenség. Hivatalos helyen, a Hadifogolygyámolító irodában, vagy a Vörös- keresztnél jóval kevesebb hadifogoly nevét tartják nyilván, mint ahány foglyot katonai kimutatás szerint veszítettünk s ez is azt bizo- nyítja, hogy a tényleges foglyok nagy része mindedig nem adhatott hirt magáról.

Megadóztatják a háborus jövedelmeket.

— Májusban összeül a képviselőház. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, április 26.

Beavatott körök értesülése szerint a kormány május hó derekára ismét összehívja az országgyűlést és az új ülésszak legelején Teleszky János pénzügyminiszter előterjeszti az 1916. július elsejétől 1916. december 31-ig terjedő költségvetési időszakra érvényes indoklásáról, valamint a háborus nyereségek megadóztatásáról szóló törvényjavaslatot.

A legnagyobb érdeklődést természetesen a háborus jövedelmek megadóztatásáról szóló javaslat fogja kelteni. Németországban éppen most tárgyalja a birodalmi gyűlés külön bizottsága a kormány előterjesztését, Ausztriában pedig nemrég jelent meg az a kormányrendelet, amely az új adót életbeléptette. Teleszky javaslata, mint mondják, eltér a német és eltér az osztrák javaslatától is. Mindkét országban más rendszeren épült fel a kereseti és jövedelmi adó és így a német, vagy az osztrák minta teljes lemásolása lehetetlennek bizonyult. A magyar javaslat alkalmazkodik a magyar adórendszer különlegességéhez és figyelemmel van kereseti viszonyaink különbözőségére is.

Alapjában véve megegyezik a javaslat célja és szelleme a német és az osztrák javaslatával. Alaprendelése az, hogy a háborus esztendőkből, tehát 1914-ben, 1915-ben és egyelőre 1916-ban a háborus viszonyokkal bármilyen összefüggésben létrejött jövedelem külön adóval sujtandó. A jövedelmek különböző kategóriáit a javaslat nem sorolja fel.

Csak általánosságban tesz különbséget olyan jövedelmek között, a melyek közvetlenül a hadseregnek történt szállításokból és eladásokból keletkeztek és olyan jövedelmek és nyereségek között, a melyek a háborus viszonyok folytán előállott konjunktúrák következtében származtak. Az adótétel mérsékelt progresszív és kikerekített összegek szerint százalékosan emelkedik.

Különbséget tesz a javaslat a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok, társaságok, szövetkezetek, stb. jövedelme és a magáncégek, valamint a magánszemélyek jövedelmei között. A német javaslatnál eltérően az adó nem a vagyongyarapodást, hanem csak a jövedelemgyarapodást sújtja. Adókötelesek tekintik azt a jövedelmet, amely 1914-ben, 1915-ben és 1916-ban nagyobb volt, mint a háborút megelőző esztendő átlagjövedelme.

Magáncégeknek, magánosoknak, alkalmazottaknál a hadiadó megállapítása ugyanilyen alapon történik, csak hogy az előző évekkel szemben megállapítható jövedelemgyarapodás csak bizonyos összegben túl lesz adóköteles.

Az adó kezeléséről szóló törvényeknek az a rendelkezése, hogy a feljelenítő az eltitkolt adó egy bizonyos részét megkapja, érvényben marad, természetesen megmarad a feljelenített személynek a joga is, hogy alaptalan panasz esetén a rosszhiszemű feljelenítőt büntető uton felelősségre vonhassa.

Az adó kivétel és végrehajtása a javaslat megszavazása után rövidesen megtörténik, ellentétben a német javaslatnál, amely intézkedéseket tartalmaz az adófizetésre szükséges összegek tartózkodására és biztosítására vonat-

A háborus jövedelmi adó várható bevételeiről tájékoztató számadatok természetesen nincsenek, hozzáértők véleménye szerint azonban ennek az adónak a jövedelmei távoiról sem lesz elegendő a rendkívüli háborus terhek fedezetére és csak egy kis hányadát fogja biztosítani azoknak a szükségleteknek, amelyek a háború következtében előállottak.

Rendjelekkkel

szélhámoskodó gróf.

(Hogyan lett a kalandorból francia mágus.)

Saját tudósítók telefonjelentése.

Budapest, április 26.

A kalandos életű fiatalembert, aki felett ma itélkezett a budapesti törvényszék, gróf Guige de Champvans Frigyes Ferdinánd Alfonznak hívják és — magyar. Hogy miképpen ér beennünket ez a tisztesség, története van. A kis talmi gróf Bécsben született, zsidók voltak a szülei és kivándorolt Párisba. Amint meséli, Párisban ordók és kitüntetések szerzésével foglalkozott és 1912-ben járt először Budapesten, ekkor lett magyar honpolgár és egyúttal gróf.

Budapestben ugyanis a vádlott, kinek eredetileg Hahn Frigyes volt a neve, örökbefogadta magát gróf Champvans Károly Agost Leóval, aki maga is csak néhány héttel előbb szerezte meg magának a magyar állampolgárságot. Új nevével a fiatal Hahn-Champvans gróf könnyebben tűzhetett szélhámoskodásait, amelyeket először a bécsi rendőrség leplezett le. Kicsalt ugyanis 12.000—12.000 frankot Schütz Artur bécsi kereskedőtől, azt ígérve, hogy megszerzi neki Venezuela főkonzuli méltóságát s megkapja, mint kitüntetést, a Ferenc József-rend lovagkeresztjét is. Persze egyikből sem lett semmi.

Hogy Schütz bizott a fiatal szélhámosban, meg volt az oka, nevezetesen egész légió mártéle kitüntetést szerzett volt már neki. De nem Budapesten, vagy Bécsben. A levelezést Champvans gróf Párisból folytatta a bécsivel, a leveleket pedig egy Leandre Viktor nevű titkára írta alá, aki valójában sohasem létezett. De tény, hogy Schütz megkapta a következő kitüntéseket:

1. A marokkói Vöröskereszt tiszti nagykeresztjét, 2. a kubai Vöröskereszt-jelevenyt, 3. a bolgár szolgálati érdemkeresztet, 4. a római Arkádiai Akadémia ezüst érmét, 5. a Laveran-keresztet, 6. a japán-érdemkeresztet, 7. a párisi régészeti társulat kitüntetését, 8. ugyanez társulat dísztagjává és tisztségévé való kinevezését.

Mindaz, amint mondtuk, Schütz urnak nem volt elég. Konzul és a Ferenc József-rend lovagja is akart lenni, Champvans gróf pedig ezeket is megígérte, de nem szállította. Egy napon a csalót Bécsben, hova utyját látogatni utazott, — feltartóztatták, majd el is ítélték 18 havi súlyos börtönre.

Mialatt az ügy felelőssége alatt állt, gróf Champvans idesszokott Budapestre, s így történt, hogy most — magyarra léte óta másodszor — ismét szerencsének van hozzá. De éppen, mert a vádlott magyar honos, nem adhattuk ki Bécsnek, s ma itt került a pere új tárgyalásra. Először Karmél dr. bírő elnöklésével.

A vádlott, aki igen művelt ember benyomását teszi, nagy bőbeszédűséggel mondta el az élettörténetét. Azt mondja, hogy „író” volt Párisban és sohasem esalt.

Az elnök: Schütz Arturral mi összeköttetései voltak?

— Az első kitüntetésait külföldön én szereztem.

— És utóbb a két 12.000—12.000 koronás esetben?

— Ezeket egy Leandre nevű titkárom csinálta.

— De hisz ez a Leandre nem is létezik?

— Bizonyítani tudom, hogy igen.

Az elnök konstatálja, hogy most nem lehet ez irányban nyomozást folytatni Franciaországban, de ez nem is fontos. Most vagy maga a vádlott az a Leandre, vagy büntetéses volt neki.

Schütz Arturt, a sértettet nem hallgatta ki a bíróság, mert — meghalt. Ellenben megjelent a törvényszék előtt egy Zándort Lisette nevű hölgy, aki a gróftal Párisban ismerkedett meg s igyekezett a javára vallani, de nem sok sikerrel.

Champvans gróftól még az a vád is terhel, hogy a múlt évben — már a háború alatt — utlevelet szerzett Olaszországra. Azon az uton sikerült ez neki, hogy elment az északamerikai főkonzulhoz és magát kubai születésű, kubai állampolgárnak mondván, utlevelet kért Olaszországon keresztül Havannába.

— Ezt, — védekezik a vádlott, — csak azért tettem, mert felajánltam a monarchiának bizalmas szolgálataimat.

Héray ügyész: De visszautasították!

— Kérem erre kihallgatni Sulyok vezérkari századost.

— Igen, ép ő előtt történt ön felgyanusnak s így történt a letartóztatása.

A védő, Kepes Andor dr., bemutatja egy főhercegnek levelét, melyet sajátkezűleg írt Champvans grófnak...

Az elnök: Nem tartozik ide!

— Csak azt akarom bizonyítani, hogy a vádlottnak voltak magas összeköttetései.

A törvényszék sem a levél felolvasását, sem Sulyok századosnak a kihallgatását nem rendeli s a bizonyítást befejezettnek nyilvánítja. Erre Mérey dr. ügyész megtartotta vádbeszédét, amelyben csalás és közokirathamisítás címén kérte a nemzetközi kalandor megbüntetését.

A törvényszék ma délután hirdette ki az ítéletet, amellyel a vádlottat csalás és közokirathamisítás miatt egy évi és hat hónapi börtönnel sújtotta. A törvényszék alkalmazta a 92. szakaszt.

A vádlott és a védő felelősséget, mert a bíróság nem a francia törvénykönyvet alkalmazta. A vádlott szabadlábra helyezését is kérte.

A bíróság a kérelmet elutasította és kijelentette, hogy nem a francia, hanem a sokkal szigorúbb osztrák törvénykönyvet alkalmazta, mert a büncselekményt Párisban törték, de Bécsben hajtották végre.

Harctéren levő katonáknak

a legkedvesebb és legalkalmasabb ajándék egy hazuról érkező hír. Az „ARADI KÖZLÖNY”-t a táborba minden aradi katonának...

Tisza István és a házaló.

(Amit a miniszterelnök maga intéz el.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 26.

Egy országos nevű politikus, aki sok év óta intim barátságot tart fenn Tisza István gróffal, a mai napon Aradon járt és rendkívül jellemző történetet mondott el Arad országgyűlési képviselőjéről, Magyarország nagyhírű miniszterelnökéről. Megjegyezzük, hogy a szóban lévő politikus nem tagja a munkapártnak.

— Lukács László távozása után — mondta a politikus, — tudvalevőleg Tisza István vette át az ország kormányzását és akkor nemcsak miniszterelnök, hanem belügyminiszter is volt. Ebben az időben igen fontos megbeszélési válogóm volt Tisza Istvánnal. Egy délután megállapodtunk abban, hogy a következő nap reggel 8 órakor felkeresem őt a miniszterelnökségen. Nyolc órakor megjelentem nála. A miniszterelnök már az íróasztala fölött görnyedt és buzgón dolgozott valami aktán.

— Nagyon fontos államügy lehet ez — mondtam neki — ha már kora reggel dolgozol rajta.

— Dehogyan fontos államügy — szölt ő — mindössze egy házaló ügye.

— Egy házaló?

— Igen. Képzeld, egy főszolgabíró megvonta a házalási engedélyt egy házalótól azzal a megokolással, hogy nem tud magyarul. A házaló megfélemberte az ügyet és az alispán helyben hagyta a főszolgabíró határozatát. Most ez a szegény ember mehet koldulni. Ez pedig nem igazság, mert azon a címen, hogy egy magyar állampolgár nem tud magyarul, nem fosztható meg a kenyerétől. Mivel felebezés folytán a belügyminiszteriumba került az ügy, tehát könnyen reparálható a dolog. Egyszerűen megsemmisítem a két alsó fokú ítéletet és visszaadom a kenyerét annak a szegény házalónak.

— Es miért kell ezt neked elintézni, neked a belügyminiszternek, aki a mellett miniszterelnök is vagy és bizonyára fontosabb ügyeid is akadnak ennél? Miért nem adod oda az ügyet elintézés végett valamelyik tisztviselőnek?

— A dolog nagyon egyszerű — felelte a miniszterelnök, miközben rávezette az aktára az elintézését. — Ez a szegény házaló nem betolyos ember, nincsenek pártfogói, tehát ennek az ügynek nekem kell elintézni. Akkor biztosan tudom, hogy el van intézve a dolog.

Határrendőrség rekvirál gabonát Aradmegyében. Az elrejtett, vagy be nem jelentett gabonakészletek eddigi rekvirálása nagy eredménnyel járt, amit az időről-időről kiadott kimutatások bizonyítanak. A kormány éppen arra való tekintettel, hogy beigazolódtak és alaposnak bizonyult az a feltevés, hogy még kőséges készletek vannak felhasználhatatlanul, most az eddiginél is szigorubb felkutatását rendelte el egyes törvényhatóságok területén a gabonakészleteknek. Eddig a pénzügyőrök rekviráltak, most pedig a belügyminiszter a határrendőrségnek adott megbízást a rekvirálásra. Aradmegye területére a belügyminiszter a most Temesvárothoz levő verseci határrendőrségrendeltséget küldte ki a rejtgetett gabonakészletek lefoglalására. A határrendőrség négy tisztviselője és körülbelül husz detektívje nyomban a husz ünnepük után meg is kezdte a munkát. Újpestannán, ahol már

eredményesen kutattak, mástól vagon, idáig be nem szolgáltatott és fölös készletek minősíthető gabonát foglaltak le a határrendőrök.

Zepelinek bombázták Anglia partjait.

(Főbb napos régi háború.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, április 26.

London. A sajtóiroda jelenti: A hadügyi hivatal közli: Április 24-én este három Zeppelin érkezett a tenger felől, melyek a keleti grótságok felé tartottak. Két más Zeppelin este tél tizenegy órakor a norfolki partok felett jelent meg, egy másik repülőgép pedig este tizenegy órakor érkezett. Eddigi jelentések szerint a Zeppelinek néhány gyújtóbombát dobtak le.

London. A Reuter ügynökség jelentése: A hadügyi hivatal jelenti: Ellenséges repülőgépek tegnap éjjel megtámadták Kent és Essex grótságokat. A repülőgépek számát nem tudják, de négytől több nem lehetett. A repülőgépek a védőgyűk heves tüzelése után visszatértek, miután jelentősebb karokat nem okoztak.

London. Reuter jelentés. A tengerészeti hivatal közli:

Április 23-án reggel, dacára a rossz időjárásnak, a flotta repülő gépei támadást kíséreltek meg az ellenséges német aerodrom állomások ellen. Heridorkornál a repülőgépeket hevesen lötték, azonban azok sértetlenül visszatértek. Amennyire megfigyelhettük jó eredményt értünk el. Egyik harci repülőgépünk megtámadott egy ellenséges repülőgépet és azt leszállásra kényszerítette. A gép a földre érve nem birt tovább mozdulni.

24-én reggel új támadást intéztünk a belgákkal együtt. Nagyszámu bombákat dobtunk le. A repülőgépeket hevesen lötték, de az angol repülőgépeknek nem történt semmi bajuk. Az eredmény igen kitűnőnek látszott.

24-én egy angol aeroplán öt mérföldnyire megtámadott egy ellenséges hidroplánt, amelynek pilótáját megölte. A hidroplán a tengerbe zuhant. A megfigyelő tiszt három ezer méternyi magasból lezuhant és a tengerbe veszett.

A német harci repülőgépek elleni ütközetben 25-én Anglia keleti partvidékén két Zeppelin jelent meg, amelyeket a flotta repülőgépei hatvan mérföldnyire a tenger felett üldöztek és bombákat és nyilakat dobtak, de látszólag eredménytelenül. Egy aeroplán és egy hidroplán Lovestovnál megtámadta a német hadihajókat és négy ellenséges tenger-alattjáróra nehéz bombákat dobtak. Az egyik hidroplán az ellenséges flotta heves lövése következtében megsérült, de a pilóta, dacára a sebesülésének szárazföldre helyezte a gépet. A Zeppelin támadás alkalmával egy pilóta eltűnt.

Berlin. Vlissingenből jelentik: Ma reggel egy francia Harimann-típusú kétfedelű repülőgép a hollandi partvédő ágyuknak és a hadihajóknak heves ágyuzása után leszállásra kényszerült. A repülőgép súlyosan megsérült. Bombák nem voltak rajta, csak egy gépfegyver és egy drótnélküli táviró állomás. A repülőgép legénységét, egy tisztet és egy tizedest, a tengerészeti csapatok elfoglalták.

H I R E K LEGÜJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor.

Berlin. A Berliner Tageblatt jelenti: Gerard amerikai nagykövet abból a beszélgetésből, amely körbe és Bethmann-Hollweg birodalmi kancellár közt lefolyt, újból azt a meggyőződést meríthette, hogy a német kormány ösztönén igyekszik elkerülni a konfliktust Amerikával és az amerikai kormány közeledését komolyan óhajtja fontolóra venni.

Bern. Az osztrák-magyar és olasz súlyosan sérült haditoglyok kicserélését, illetőleg a technikai kérdéseket már rendezték. Még diplomáciai tárgyalások folynak az irányban, hogy mily módon válasszák ki a kicserélendő haditoglyokat.

Bukarest. A bolgár kormány közölte a bukaresti kormánnyal, hogy hajlandó a Törökországból, valamint Szalonikiból. Romániába irányuló tranzit forgalmat, valamint egyes cikkeknek Bulgáriából Romániába való kivitelét bizonyos feltételek mellett megengedni.

Athén. Sarrail tábornok a szalonikii expedíció főparancsnokságáról azért mondott le, illetve azért kérte visszahívását, mert a párisi haditanács úgy intézkedett, hogy összes csapatával vonuljon vissza Marseillebe, majd hirtelen megváltoztatták ezt az utasítást és támadásra adták parancsot. Sarrail azzal okolta megkérését, hogy a haditanács határozatlan és következetlen intézkedéseire nem vállalhat felelősséget. Sarrail jelenleg Marseilleben tartózkodik és beosztásáról eddig még nem történtek intézkedések.

Rotterdam. A Times jelenti: A Tigris menti kudarcokért a mezopotámiai hadvezetőséget teszik felelőssé és követelik, hogy a hadvezetőség valamennyi tagját állítsák haditörvényesség elé.

— Kisebb mérvű előléptetések a Mávnál. Budapestről jelenti tudósítónk telefonon: Helyettes helyről feleltalmazták a Magyar Távirati Irodát annak közlésére, hogy a Magyar Államvasutaknál a folyó évi május havi előléptetések már a legközelebbi napokban megtörténnek és nyilvánosságra hozatnak. Arról is értesülünk, hogy ez alkalommal az előléptetések az eddigieknél sokkal kisebb mérvűek lesznek.

— Kinevezés. A Fonciére Pesti Biztosító Intézet Kiss Lajost, az aradi társadalom rokonszenves tagját aradi főügynökségéhez cégjegyzési jogosultsággal helyettes tábornak nevezte ki.

— Tilos a haditogly szerelme. Kölnből jelentik: Az anhalti bíróság egy leányt, aki egy orosz haditoglylyal viszonyt folytatott, hat havi, egy másik leányt, aki egy francia haditoglytól gyermeket szült, három havi fogházra ítelt.

— A vak katonáknak. Doktor V. I. kort. küldött szerkesztőségünknek a vak katonák részére. A pénzt rendeztetési helyére küldjük.

— Háborus divathóbortok. Az idők szel-
leme bizonyos mértékben a divatban is kifeje-
zésre jut, aminthogy egy-egy nép hangulatát
is elárulja a változó divat. Ep ezért érdekes,
ha ellenségeink háborus divatját általánosabb
szempontokból megvizsgáljuk. Jellemző az
entente hadi-divatjára, (amely különben most
is épúgy, mint békében francia befolyás alatt
áll) a szabálytalanság és a nagyon is inga-
dó, megálapodni nem tudó keresgélés. A
franciák már régebben is kísérleteztek azzal,
hogy politikai divatot teremtsenek, illetve po-
litikát csempésszenek a divatba. Így például az
orosz-japán háború, majd a Balkán-háború
időben a mindenkori győztesnek igyekeztek hi-
zelgőni divatkreációkkal, amelyben az illető
nép kétféle színt és népviseletét használták
fel. Ma azonban mélyre sülyedt a francia di-
vat és a híres párisi modellek távolról sem
azok a ruba- és kalapformák, aminek a
háború előtt voltak. A kalapok és kosztümök,
amelyek egyébiránt olyan drágák, hogy Pá-
risban alig találunk vevőre és többnyire Ame-
rikába szállítják őket, izléstelen túlzással tűn-
dökölnek. Ilyen izléstelen holmi például a
propeller-kalap, amely a repülő jól ismert
sapkájához hasonlít és szalmából font oltó
légesavar-féle alkotmány díszeljenkedik a
tetjén. Nem kevésbé groteszk holmi a gránát-
kalap, amely szalmából készült és olyan for-
ma, mint egy megdőbített huszonnyolcos grá-
nát. Az a törekvés, hogy a franciákkal bará-
kozó nemzeteknek hizelegjen a francia divat,
most nagy gondot okoz: hiszen annyi szövet-
séggel, barátság van a köztársaságnak, ugyan-
melyiket válasszák a sok közül. Van is azután
kavarodás a divatban. Az egyik cég orosz, a
másik szerb, a harmadik japán, a negyedik
skót, az ötödik meg épenséggel afrikai divatot
terjeszt, amiből együtvéve örült egyveleg ke-
rül ki. Lehet látni kocás skót szoknyát,
amelyhez égszínű katonapozitívól készült
blúz hord a párisi szépség, fején pedig mind-
szeg esztergúrke szalmából font páncélsisak
utánaatol. Noppant divatosak az orosz katoná-
köpöny szabásából átvett női felöltők. Az
orosz muszálok viseletéből is komponáltak pá-
risi divatot és ennek a kosztümnek elenged-
hetetlen tartozéka a hamisítatlan orosz paraszt-
cipő. A japánoknak kimono blúzokkal és ja-
pán frizurával hódol a szövetséges francia és
az afrikai fegyvertársaknak is kijut az elismerés
a divatban a saav-kabátok képében.

— P. Bangha Béla konferenciái. Hol-
nap, esztendőnkön kezd meg a kulturpalota
dísztermében a nagyírú jezuslárasági atya,
P. Bangha Béla konferencia beszédét, melyek-
et a hét három utolsó napján husvéti leiki-
gyakorlatokul tart az aradi intelligens katolikus
közönségnek. A konferenciák mindennap dé-
lután 6 órakor kezdődnek, s azokon a szónok
kivánságára a hölgyek és urak együttesen
vesznek részt. A leiki gyakorlatok elé élénk
várakozással és még nagyobb vágyakozással
néznek mindazok, akik az országszerke nagy
népszerűségnek örvendő egyházi szónokot
legalább hírből ismerik. A lelki hatást fokozni
fogja, hogy a rendezőség a nagytermet e na-
pokra az áhítatos hangulatnak megfelelőleg
ünnepiesen feldíszítette.

— Képviselőválasztás. Ipolyságról jelen-
tik: Az ipolysáki ma megválasztott választá-
sokon egyhangúan Ivánka László földműve-
lő, munkaadó jelöltet választották meg.

— A házijegyek kiosztása. A polgár-
mestéri hivatal közhírré teszi, hogy a május
hávi líra- és kenyérjegyeket a kiosztó bizott-
ságok 24-én délutáni helyükön, május 1., 2.
és 3-án adják kiosztani.

— Tizenhat halálos ítélet a
banjaitukai hazárutók bünpe-
rében. Szerajevóból jelentik:
Több heti tárgyalás után ma
hírozták ki a szerajevói törvényszék
a banjaitukai mozgó ha-
zárutási perben ítéletét. A tör-
vényszék a vádlottak közül tíz-
ezretet, köztük Grgije Vasili
volt tartománygyűlési képviselőt
és Popovics Matia szerajevói
lelkészt halálra, nyolcvan-
nyolcat pedig egytől husz évig
terjedő súlyos börtönrre, így Be-
szarovics dr. volt tartománygyű-
lési képviselőt 18., Bozics kép-
viselőt 16., Gyurkovics képviselőt
14., Sella-t 12., dr. Simics
képviselőt 5 évi súlyos börtönrre
ítélte. A vádlottak közül ötven-
ötöt a törvényszék felmentett.

— Legett gyár. Budapestről telefonálta
tudósítónk: Lipták dr. és társa féle építési és
vasbetongyár ma délután fél öt óra tájban
kigyulladt. A budapesti és a pestszentlőrinci
tűzoltóság a tűzhoz kivonult, de akkor már az
ötven méternyi hosszú gépműhely teteje hatalmas
lángokban állott. A tűzoltóság munkája
csak arra szorítkozott, hogy a tüzet lokali-
zálja. A kár több százezer korona. A gyár
még későn éjjel mindig lángokban van.

— A legelőnyösebb mód a IV. hadiköl-
csőre úgy jegyezni, ahogyan azt az „Aradi
Iparosok Hitelszövetkezte” az alábbi felhí-
vásban ajánlja. Hogy a legerősebb viszony-
nyok között lévő polgárlásunk is kivethessék
résztök a hadikölcsön-jegyzés hazafias köte-
lességéből és egyben mindenkinek módjában
legyen jól kamatozó állampapírra szert tenni,
alkalmi csoportokat alakítsunk havi befizeté-
sek mellett. Az első alkalmi csoport egy évre
alakult és 1917. évi július hó elsején oszlik
fel, amikor is mindenik belépett tag megkapja
a jegyzet 6 százalékos járásekkörvényét. Egy
50 koronás kötvényre első részleteként 6 ko-
rona fizetendő le a jegyzésnél, a többi összeg
11 hónapon keresztül havi 4 koronával tör-
leszthető. A 100 koronás kötvényre 12 koronát
fizet le első ízben a jegyző fél az aláírásakor,
és 11 havi 8 koronás részlettel törleszti a többi.
A második alkalmi csoportnál még sokkal
könnyebbek a feltételek, most is 2 évre ala-
kult és 1918. évi július hó elsejével oszlik fel.
Ebben a 100 koronás kötvényre 6 koronát
kell betesseni a jegyzésnél és a többi huszo-
negyhavi 4 koronás részletben törleszteni, míg
az 50 koronás kötvényre 3 korona az azonnal
való befizetés és a meg hátralevő összeget 11
havi 4 koronás részletben egyenliti ki, a
miután a kötvényt megkapja. Bizonyosan na-
gyon sokan lesznek, akik ezt a kedvező jegy-
zési módot választják és ezen kedvezmények
biztosítása mellett tesznek előzetes hazafias kö-
telességüknek. Bővebb felvilágosításul szolgál
az „Aradi Iparosok Hitelszövetkezte” az ipar-
testületi székében. Erzsébet királyné-korut
16. utánan 4 és 6 óra között; továbbá az
„Aradi Iparosok” hivatalos órái alatt, a
butoraszövetkezet (Aradi Peter-utca), a cipészek
termeaszövetkezte (Szabadság-ter 14.), vala-
mint az iparosok nagy része, akik onzenél
vannak a közvetlenül. 2152

— Az Acsev. májusi menetrendje. Fel-
sőbb rendület követeléseken az Aradi és Usa-
nadi Egyesült Vasutak által folyó év május
hó elsejére hirdetésli menetrend csak május
hó 2-án lép érvénybe.

— A nadi árvek és rokkantak ellátása.
Budapestről jelenn tudósítónk telefonon: Ma
a képviselőház elnöki szobájában Tisza István
gróf miniszterelnök elnöklése alatt anként
volt a hadirokkantak, özvegyek és árvek ügyében.
Az értekezlet megállapította azokat az irány-
elveket, amelyekkel az államhatároltnak és a
nagyközönség jötekonyságának e téren követ-
nie kell.

— Gyermek-kocsik, gyermek-székcsök csakis
Szeged nagyaruházában 10 koronától 150
koronáig.

— Engel kerek. szaktanfolyama. (Lá-
zár Vilmos-utca 2.) Kényvelés, gyorvítás, gép-
írás, levelezés, stb. Alapos gyakorlati oktatás.
Díjtalan állás közvetítés. Tel. szám 1046. 2141.

— Alkalmi olcsó árak a Fischer áru-
házban. Jó minőségű lester vagy szines férfi
ing darabja 7 korona, egy nyulászór kemény
kalap 7 korona, fekete finom edelweis harisnya
250 korona, gyermek patent és órna ha-
risnyát 150 koronától 3 koronáig. Megérkez-
tek a gyönyörű mairóz sapkák és leánya ka-
lapok 3 koronától 7 koronáig. Egy férfi vagy
női nyers selyem ernyő 7 korona. Fischer
Nagy Aruháza. 271

— A szőlősgazdák és a harctéren a
katonának nagy loss az öröme, mert bőven
terem bor és gyümölcs, amióta „Peronospora”-
ral perzseltek a szőlőket és a gyümölcsöket.
Utunk lapunk mai hirdetésére. 2052

— Csomagoló papírok nagyban Ker-
pelnei. 241

— Egy egész antiaváriomot sikerült ju-
tányosan megvennem, s így abban a kelemes
helyzetben vagyok ezen tárgyakat u. m. régi
porcellánok, üvegármék, kepek, tataragva-
nyok, pipák stb. nagyon olcsón továbbadni.
Ugyancsak veszek és cserélek ilyenmü tárgya-
kat, melyek megtekintetők: Fischer Mór,
üveg, porcellán, diszmu- és képkerekező üzlete-
ben Arad, Andrassy-ter 25. Vároai és megyei
telefon sz. 568. 2009

A szép cukrásznő tízezer koronája.

(Csao tatalemberek.)

Az aradi közönség társaságai.

Szeged, április 26.

Három héttel ezelőtt a szegedi Tusa-
szállóba egy uriaszony és egy fiatalember ér-
kezelt Budapestről. Az uriaszony csinos, mo-
lett, harminc év körüli nő, a fiatalember hu-
szonké-huszonhárom éves, magas termetű, so-
vány, kissé gondosan kúcsú. A fiatalem-
ber azt írta a szálló vendégkönyvébe: Máday
Gáspár, gazdasági intéző. Az uriaszony, mint
utólag kiderült, egy igen jómóvú budapesti
okrák felesége. Közös szobát béreltek.

A fiatalember másnap bemutatja az urias-
sonynak egy barátját, Bölényi néven. Bölé-
nyi szintén a Tusa-szállóban lakott. Mint egye-
temi hallgató szerepelt a vendégkönyvben.
Huszonhárom év körüli, jó megjelenésű fiatal-
ember. Az uriaszony csak két-három napig
lakott a szállóban, a fiatalemberek azonban
nem költöztek el onnan.

A szegedi rendőrséget valaki figyelme-
sítette, hogy a két fiatalember költsékezik. Al-
landóan peesgőznek, föltűnő könnyelműséggel
szórják a pénzt. Viselkedésük gyanút keltett,
mert egyébként nem látszottak jómóvúknak.
Egy szegedi detektív, aki a szállókat ellen-
őrizni szokta, igazolásra szólította föl a fiatal-
embereket. A budapesti államrendőrség arké-
pen igazolványával igazolták magukat. Az
egyetemi hallgató, aki előkelő származására
hivatkozott, még egy okmányt is fölmutatott
igazolására. Hivakoztak egy szegedi színészre
is, aki elmondta a rendőrségen, hogy egy bu-
dapesti kávéházból ismeri őket. Közlebbi
személyi adatokat azonban nem tud rólok.

A fiatalemberek az incidens után hama-
rosan eltűntek Szegedről. Pénteken azonban
távirat érkezett a rendőrség bünygyi osztályá-
hoz a budapesti államrendőrségtől, hogy a két
fiatalembert tartóztassák le, mert kicsaltak tíz-
ezer koronát egy budapesti uriaszonytól. A
szegedi rendőrség azonban nem tartóztathatta
le Mádayt és Bölényit, mert azok mintegy
tiz nappal ezelőtt már elutaztak a városból.

Szombaton megérkezett Szegedre az urias-
szony — a férjével. Akkor derült csak ki,
hogy tulajdonképpen mi történt.

FOG-

kővek, aranyból, platina arany és ezüst, amalgamból és a legújabbal azonos porcelánból.

FOG-

koronák, hidak, egész fogszorítók, szájpadiák, aranyból, platina-ból vagy porcelánból.

FOG-

kővek, aranyból, platina arany és ezüst, amalgamból és a legújabbal azonos porcelánból.

FOGÉSZAS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely több mint Berlin, Lipsza, Brüssel és Londonban, nemzetközileg a legkiválóbb fogtechnikusoktól tanultam, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legkiválóbb műszereivel van felszerelve, siög garanciát nyújtok, hogy még a legkiválóbb esetekben is a legújabb mértékben megfelelek.

JACOBI GYULA vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárati Eötvös-utca 17. Telefon 10-11. szám.

Az uriaszony tizen koronát és egy tizenháromezer koronáról kiállított betétkönyvet hozat magával Budapestre. A pénzt és a betétkönyvet az ágy párnája alá dugta.

— Egy nőnek nem kell ennyi pénz! — mondta Mádai, aki úgy a tizen koronát, mint a betétkönyvet elvette az asszonytól.

A következő napon kikocsiztak Ujzsegeden. Nagyon megtetszett nekik Ujzseged, és egy postatisztnél kétszobás lakást béreltek. Egy évre bérelték ki a lakást, a szerződést az asszony is aláírta. Butorokat is rendeltek a lakás-szágnál, havi száz koronáért. A butorokat még azon a napon Ujzsegedre szállították. A fiatalemberek az uriaszonyt Ujzsegeden hagyták — egyedül. Azt mondták, hogy nekik be kell menni a városba, hamarosan nagy meglepetésben fogják részesíteni.

Az asszony hét napig várt türelmesen Ujzsegeden. Vegre aztán rosszat sejtett, bejött a városba, érdeklődött a Tisza-szállóban a fiatalemberek iránt. Azt a fővilágosítást kapta, hogy azok már napokkal előbb elutaztak.

Az uriaszony ahelyett, hogy följelentést tett volna a rendőrségen, fölutazott Budapestre, ahol tovább kutatott a hálátlan barátok után. Minthát a fővárosban sem talált rájuk, rászánta magát a följelentésre. Így táviratozott aztán az államrendőrség a szegedi rendőrségnek.

A rászédett asszony — akivel közben már kibékült a férje — szombaton elmondta szegeden, hogy a betétkönyv már megkerült. Az egyetem hallgató visszaküldte Budapestre a tizenháromezer koronás tárcakönyvet. Arra azonban már nincs remény, hogy a tizen koronából egy fillér is megkerüljön. A rendőrség megindította a nyomozást a fiatal kalandorok kezeikerítésére.

A butorkereskedővel és a postatiszttel a lakásbérlet ügyében megegyezt az asszony és azután a férjével együtt visszautazott Budapestre.

Új könyvek.

* Fedák Album. A „Szinházi Élet” Ince Sándor kitűnő hetilapja husvét számul gyönyörű kiállítású Fedák Albumot adott. Pompás fényképeivel kétféleképpen számol be a Fedák Sári tüneményes karrierjéről. A „Szinházi Élet” husvét száma hozza az országos kedvencverseny győztesének a fényképét. Egy szám ára 60 fillér. Kapnátó minden dohányüzletben. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet-közt. 22.

* A Társaság. Dobay István kedvelt hellyének husvét száma is a szokott gazdag tartalommal jelent meg. A képekben is bővelkedő számot több apróbb cikk és társasági közlemény egészíti ki. A Társaság előfizetői ára egész évre 18 K, félévre 10 K, negyedévre 5 K. Ma atványsságot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Danapalota szálló.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Csütörtök, 1910. évi április 27-én:

B. B. B.

B. B. B.

A derék Fridolin.

Operette 3 felvonásban.

Kezdete este fél 8 órakor.

Reklám szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTTÉR.*

Következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

100,090 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Karinty F.: Holnap reggel, Land Hans: Annine házassága, Soyka: A mártya ura, Szederkényi: Amíg az asszony elér odáig, Twain Mark: Stormfild kapitány látogatása a menyországban, Molnár F.: Fehér fehé, Gábor A.: A Pogor, Gangnofer L.: A zárandok út, Zola: Osszeomás, France Anatol: Colnard abbé véleményei, Lőrinczy: Az ősvagy falu, A. Madelung: A megbélyegezettek, László L.: Észter, Herczeg G.: Végig Szerbián, Ibsen: Hedda Gabler, Gubányi: Mukdeni sírok, Szomoró: A pékné, Borszem: Szapnel naptár, Lakatos L.: A bécsi táncosnő, A. Madelung: A szív, Szabolcska: Háborus versek könyve, Szomoró D.: A pékné, Bozsing T.: Rozmaring hercegnő, Drégely: Kisasszony férje, Kurt: A przemysli repülő, Szemere: Apró regények, Pásztor Árpád: Vengerkák, Molnár: Egy hadihudósító emlékei.

Németben: Skowronek: Die schwere Not, Werner Fr.: Ein Kriegerurlaub, Pikkänen: Unter russischen Joch, Schröder: Ich hatt' einen Kamerad.

den. Skowronek R.: Das große Feuer, Bchlan: Der gewürsige Hand, Janitschek: Die Sterne des Herrn, Ezelin, Hedin Sven: Nach Osten, Katz G.: Lotte Lands Traum vom Glück, Meyrick: Der Golem, M. Schoepp: Blockade, Wühel: Bist u. Gemessen, Reuter: Ins neue Land, G. Hermann: Heinrich Schöön jun, Hessel: Der Kramladen des Glücks, Linnankoski: Das Lied von der glanzvollen Blume, Werner F.: Ein Kriegerurlaub.

Kölcsöndíj: havonként 1 korona 60 fillér vagy kötetenként fizetve 12 fillér.

Videki birtok is a legfigyelmesebb kiadók által részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek.

Zenekölcsöntári díj havi 2 korona 60 fillér, vagy fizetetlenül 40 fillér.

Legújabbak: H. Heidelberg: Blitzné és a dívat, Virányi: Két kis madár, Gönczy: Baisejtelek, (Levél a lövészárokból), Kacsóh: A fehér fehé, Molnár: Alsók a tenger, Leó Fall: Kaiserin-Walzer (Aus der operette „Die Kaiserin” Fürsten Hebe), Reményi: „Amikor a rózsák lekullnak, Reményi: Bölcsődal, Szibériai néprománó, J. Fucik: „Vom Donaunfer” (Walzer), Heidelberg: Szép, szép, urd dáma... Zerkovitz: Nekem már semmi se fájl... Zerkovitz: A csongrádi jegyző lánya ül a songoránál...

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése

KERPEL IZSÓ,

2821

könyv-, zenemű- és papírkereskedése Aradon.

D. 14.

Szőlőgazdák figyelmébe!

Egyedül a „PERONOSZPOR” helyettesíti a rézgálicot.

A „Peronoszpor” évek óta használják a szőlőgazdák. A „Peronoszpor” összetétele kitűnő eredményt mutatott föl. A legelőkelőbb szőlőbirtokosok ajánlják. Rengeteg elismerő levél és sürgöny bárkinél rendelkezésre állanak. Egy kiló „Peronoszpor” kell 100 liter vízhez. Egy kiló „Peronoszpor” ab Budapest 2 korona. Használati utasítással, 10 kilós próbaesomagot utánvét mellett szállít.

a „PERONOSZPOR” Vezérképviselő Budapest, VII., Damjanics-utca 30. sz. 2052 Viszonteladók engedélyel

**Köhögés,
retkedség és
elnyálkásodás**ellen megbízható és leg-
jobb hatású szer**Tusinal-cukor**

Ara 80 fillér.

Tusinal-tea

Ara 60 fillér.

Fejlorpát

leggyorsabban megszünteti.

az eddig egyedüli ily szer, a világhírű „Krovil” korpa-
kenőcs.

Ara egy tégelynek 2 korona.

Ha tyukszeme van és
gyötri nagy kin,**A legjobb gyógyszer
az Anagallin.**

Ara utasítással 1 korona.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpasztahasználatával. Nem habzik! A
szájüreget desinficiálja, utólag
igen kellemes. Ara egy porcellán-
szelencének 70 fillér.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrásy-tér 22. sz. (Megyeházzal szemben.)

**Szőlősgazdák
figyelmébe!**

Ajánljuk alantli szőlő gazdasági cikkeinket:

VINACIDkiváló kékkő pótló szer, peronospora ellen a szokásos per-
metezésre.**Kristály kénsó,**levél peronospora és oidium el-
len, — a permetező lében
oldva, nagy sikerrel használ-
ják.**Antisporin,**fürt peronospora és oidium
ellen, biztos hatású. A gyü-
mölcsök permetezésére fuscil-
adium és egyéb gomba be-
tegségek ellen is a legjobban
bevált szer.**Kénmáj,**fürt peronospora ellen, perme-
tezésre sok helyen használják.**Mafia la. mayunga**

szép fehér hosszú szálu, erős minőség.

Megrendelések gyorsan és a legpontosabban teljesítetnek, min-
denkor a legjutányosabb napi árakat számítjuk. 1916**VOJTEK és WEISZ, ARAD**

szőlőgazdasági cikkek szaküzlete.

Sürgöny-cím: Vojtek és Weisz Arad. Telefon szám 147.

Hipermangan-kali,használatát a permetező lével
kapcsolatban oidium és fürt
peronospora ellen, igen ajánl-
ják és nagy sikerrel alkalmaz-
zák.**Rézkénpor,**a fürt peronospora ellen nél-
külözhetetlen és kiváló hatású
befújtásra.**Rézmészpor,**hatása a rézkénporral fei-
jesen azonos, levél és fürt
peronospora ellen befújtásra
nagy sikerrel alkalmazzák.
Igen tanácsos azt a permete-
zés alkalmával is használni.**D I Ó**egészséges, kiváló minő-
ségű, vastagbélű méter-
mázsánként kapható leg-
jutányosabb árban 641**Kalmár Endre cégnél**

Arad, Arpád-tér 5. szám.

Városi és megyei telefon 670.

A kisjenői kir. járásbírósg mint
telekkönyvi hatóság.

451—1916. szám.

Arverési hirdetményi kivonat.A kisbirtokosok országos föld-
hitelintézetének Lovász Mihály
végrehajtást szenvedő ellen indí-
tott végrehajtási ügyében a telek-
könyvi hatóság a végrehajtási ár-
verést 78 korona 40 fillér töké-
vétel és járulékal behajtása vé-
gett a kisjenői kir. járásbírósg
területén levő, Gyulavarsánd köz-
ségben fekvő, s a gyulavarsándi
1243. sz. (j.kvben A. + 1. soroz.
509. hrsz. alatt foglalt „kis mur-
gában” fekvő 1 hold 909 □ öl
területű szántóból álló jószág-
testre 1600 kor. kikiáltási ár mellett
elrendelte.Az árverést 1916. évi május
hó 21-ik napján délelőtt 9 órakor
Gyulavarsánd községánál fog-
ják megtartani.Az árverés alá kerülő ingatlan
a kikiáltási árnál alacsonyabb áron
nem adható el.Az árverelni szándékozók kö-
telesek bánatpénzzel a kikiáltási ár
10%-át készpénzben vagy az 1881.
évi LX. t.c. 42. §-ában meghatá-
rozott arfoiyaukkal számított óva-
dékkes értékpapirokban a ki-
küldöttnek letenni, vagy a bánat-
pénznek előleges bírói letétbe he-
lyezéséről kiállított letéti elismer-
vényt a kiküldöttnek átadni és az
árverési feltételeket aláírni. (1881.
évi LX. t.c. 147., 150., 170. §-ai
1908. évi XI. t.c. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a

kikiáltási árnál magasabb ígértet
tett, ha többet ígérni senki sem
akar, köteles nyomban a kikiál-
tási ár százaléka szerint megállá-
pított bánatpénzt az általa ígért ár
ugyanannyi százalékaig kiegészí-
teni. (1908. XI. d. 25. §.)Kisjenő, 1916. évi február hó
21. napján.

Dr. Köves s. k.

kir. bíró.

2162

**DRAPP
varrógépek**műhímzésre és ipari cé-
lokra, utólérhetetlen tartóssá-
guk, könnyű, zajtalan járás.Waffenrad kerékpárok, Iró-
angyal védjegyes és Colum-
bia gramophonok, legújabb
felvételű Király Ernő lemezek
kizárólag**Hammer Vilmos**

műszerésznél kaphatók

Arad, Szabadság-tér 5—6.

Telefon szám 96. 1911

Felhívom a burgonya nagy-
kereskedő urakat, Vörös Kereszt
kórházakat, katonai fogolytábor-
okat, katonai élelmezési raktárakat,
haggyantételenként jó, egészséges**ételburgonyát**és diót méltányos árban, ma-
és gyár feladó állomás-
ról, vagy 3 napi előzetes rendelés
mellett Aradon, ugyiszintén vörös-
hagymát, szalonnát és egyéb hű-
velyes veteményeket óhajtanak
venni, forduljanak bizalommal hoz-
zám.Egyben felhívom a szeszgyáro-
sok és hialaldák figyelmét arra,
hogy jóminőségű szesz és hialáló
burgonyát is szállítok és a száll-
ítást személyesen eszközölöm. —
Azonkívül értesitem a nagyér-
demű közönséget, hogy minden
csütörtökön és pénteken **élt hal**
kapható.Vidéki megbízások legpontosabban
eszközöltetnek.**Luttwák József**

Asztalos Sándor-u. 8. 871

Gulyamarhát legelőrevállal 200—300 darabot,
október 1-ig terjedő időre 2110a borossebesi uradalom, Arad
megye.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szá-
vák száma szerint számítható.

Minden szó 6 fillér. Vastagabb
betűkkel 12 fillér.

Vastagabb betűkkel kívánt
szavak aláhúzással jelzendők.

A legkisebb hirdetés 80 fillér.

Az apróhirdetések előre fizet-
tendők.

A hirdetések délután 1/6 óráig
vételnek tel.

A kiadóhivatal fenntartja maga-
sát a jogot, hogy az olyan ap-
róhirdetés szövegét, amelyik tar-
talmánál fogva eredeti alakjában
nem közölhető, megváltoztassa.

LEVELEZÉS.

Onobriobis.

Kimerítő levelet kérlek, melege-
t, bizalommal teljeseget. Kedves lenne,
ha levetés inkognitóját és meg-
csegedné, hogy legközelebbi sorai-
mat már b. címére küldhetném.
Erquist. 8002

B. . . . Asszony.

Artatlanságom tudatában ugyan,
— de vártam a dorgatóriumot.
Ugyan, hogy gondolhat olyat? —
igazán megérdemelné, hogy ki-
kapjon érte, csak ne volna olyan
édes, amikor féremagyaráz Nagy
savarba hozott, hogyan köszönj-
m meg Magának? 2161

ALKALMAZÁST KERES.

Gépirónő,

ki könyvelésben jár, s. alkalm-
sást keres. Cím a kiadóhivatal-
ban. 2136

ALKALMAZÁST NYER.

Intelligens elárulitónő

felvétetik Krausz Paulin könyvke-
reskedésében, színház-épület. 2048

Ugyes mindenes

egy Aradra és egy Bud pastre
azonnal keresetlik. Cím a kiadó-
hivatalban. 2167

Paradés kocsis

jó bizonyítványokkal, felvétetik
Zrínyi-utca 2., I. em. 2168

Szobaleány

éves, jó bizonyítványokkal felvéteti-
kik Zrínyi-utca 2., I. em. 2169

Övadekzai

vendelő, usz eszeges és meg-
szabó, hadmentes pénzbeszedő,
ki irodaszolgái teendő e is végez,
május 1-re alkalmazást nyer. Je-
le a közli a kiadóhivatalban.

Fűszerkereskedő segéd,

ki a román és magyar nyelvet
perfekt bírja, vidéki fűszer üzletbe,
ahol a cégiónök be van vonva,
állandó alkalmazás nyer. Cím Ber-
kovits Hermann, Br. d. 249

Nyomdaasszonyoknak

felvétetik két fin, kik a 14. évet
betöltötték és legalább 6 osztály-
végzetek. Bővebbet a kiadóhiva-
latban.

INGATLAN.

Edeispacher-u. 11.

száma ház eladó. 209

Azonnal eladó

bevonulás miatt egy 1 emeletes
egész új ház, jóforgalmu fűszer-
üzlettel és kizárólag italmérési en-
gedélyekkel. Bővebbet Földes-
utca 11. 2164

ÜZLETEK.

Azonnal kiadó

a Miksa-utca sarkán levő borbély-
üzlethelyiség. Kiadja Engel Gyula
fűszerkereskedő. Telefon 521. sz.
2170

Jó idegen forgalmu

vendégsz. Arad, piacterén más
vállalat miatt eladó. Cím a kiadó-
hivatalban. 2184

LAKÁST KERESNEK.

Keresünk

május 1-re 2 nagy butorozott szo-
bát fürdőszobával és konyha hasz-
nálattal. Lakás nyilvántartási iroda,
Deák Ferenc-utca 8. 1964

KIADÓ LAKÁS.

Kiadó

utcai butorozott szoba villanyvi-
lágitással, Wesselényi-u. 15. 2158

Három utcai,

4 udvari szobából álló lakás An-
drássy-tér 8. sz. alatt május 1-re
kiadó. Bővebbet a házmesternél.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Cséplőgarnitúra

jókarban levő, hat éves elevátor-
ral eladó, esetleg ideai cséplési
idényre bérbeadó. Gartner Antal,
Ujszentanna. 2168

Használt üres lakás.

ért jó ár: fizet Andrénnyel Kálmán
utódaik cég Arad, Eötvös-utca 9.
szám. 2166

Hárs

majunga és tamatáve minden
mennyiségben kapható Fär-
ber Lajos fűszerkereskedésé-
ben. 2095

Bosznai

száraz szilva kapható Färber
Lajos fűszerkereskedésében.
2093

Citrok seprő

kapható Färber Lajos fűszer-
kereskedésében. 2094

Új butorhitel

Butorok a legjobb kivitelben kap-
hatók, hitelképes egyéneknek köl-
csön és részletfizetésre szálitok
Garai Károly bej. cég butorüzleté-
ben Aradon, Asztalos Sándor-utca
5. sz. 918

Lőszört

veszek bármely mennyiségben, ju-
tányos áron. Tapolcsányi keféru-
üzlete, Andrassy-tér 25. 2108

Modern, finom és olcsó
levélpapírost Pichlernél Szabadság-
tér 1. kaphat. 611

A tilla-terre néző

kétszobás utcai lakás május 1-re
kiadó. Lovarda-utca 1. sz. 1771

KÖLÖNFÉLE

Fuvarozást

elvétele Herstein C. Arpád-
tér 4. Telefon 261. 2071

Tyukszem

és minden bőrkeményedés ellen
biztosan ható szer Hehs gyógysze-
rés tyukszem tapassa. A legmeg-
rögzöttest tyukszem a tapasz pár-
napl használat után leválk, a
gyótró fájdalom azonnal megszű-
nik. Ára 50 fillér, Hehs gyógy-
szertár, Földes gyógyszertár Arad.

Helacit

A legártalmatlanabb arcszépítő és
finomító. Iszadó, lényes, száros,
atkás (mitesszes) arcot naponta
ahányszor szükséges, gyapokra önt-
ött folyadékkal megtöröljük. Az
arc rögtön csodás szép lesz, mintha
valami mesés lehelet finomságu
harmattal volna bevonva. Az at-
kák pár nap alatt elmúlnak. Ára
1 korona. Dr. Földes és Hehs
pipereszappán és vegyszeti gyára
Aradon. Tűs mellett ne használ-
juk. 12

Menthol csaborszem

Tiszta, egészséges, zamatos, erő-
sítő, edző, hűsítő, frissítő, fertőt-
lenítő és fájdalomnyhító házszer.
Ára 50 fillér és 1 korona. Hehs
gyógyszertár, Földes gyógyszertár.
12

268—1916. g. sz.

Arverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke a város tulajdonát képező
bányáknak elősúlyban való el-
adása iránt folyó év április hó
28-án d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási ár: elősúlyban ki-
lönként 2 korona 50 fillér.

A bányák vételára az árve-
réskor készpénzben kifizetendő.

Arad sz. kir. város gazdasági
székének 1916. évi április hó 26-én
tartott üléséből.

A gazdasági szék.

A főter legforgalmasabb helyén

Andrássy-tér 8. számú

háiban egy kisebb

üzlethelyiség

azonnalra

kiadó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadó-
hivatalában, József Ióherceg-ut 22.

Apróhirdetések
az „Aradi Közlöny” részére fel-
vételnek a Messing-utca 8. Ugyanitt
kapható az Aradi Közlöny.

Uraságok,
gazdászok és kereskedők
figyelmébe!

Hadifoglyok és munkások ruhái:
férfi ruha, bakkanos és
komisz-ingek, lábraválóval
bármely nagy mennyiségben olcsó
árban kapható.

Herzfeld Gyula
Asztalos Sándor-utca. 2155

Rum — likőr
essentiák és compositumok
állandó nagy raktár.

Saját véd-
jegyzett „Rumaron”
50 filléres üvegekben, mely 2 liter
finom teaurum készítéséhez ele-
gendő, mindenütt kapható. 502

Nagyban kapható

Szemző Armin
Árnygyöngyöknél, Arad. Telefon 522.

Aranyat
és
Ezüstöt

legmagasabb áron vesz,
vagy beoszerél; ugyanintén
régiségeket vesz és elad

Losonczy Lajos

órás és ékszerész üzlete
ARAD, Szabadság-tér.
Telefon 964.

Matteine-féle

patkány- és egérintás

új eljárás szerint.

Patkány- és egérintáshoz ajánlok
patkány- és egérintósz-baci-
lust. A XX. század legmeghat-
hatóbb patkány- és egérintó-
csak patkányt és egeret öl meg,
emberre vagy állatra nem vesz-
dalmos, tehát mindenütt elhelyez-
hető.

A patkány- és egérintósz bacilus
árak:

1 kis adag 2—300 patkány ki-
irtására 6 K.

1 nagy adag 3—600 patkány ki-
irtására 12 K.

„Matteine”
vegyészeti laboratórium

Arad, Boros Beni-tér 1. szám.
Telefon 10—45. 211